

BODAJKI

Boldog Gizella

Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2022.

Tartalomjegyzék

1	HELYZETKÉP ÓVODÁNKRÓL.....	6
1.1	Óvodánk jellemző adatai	7
1.2	Személyi feltételek:	8
1.2.1	Óvodavezető.....	8
1.2.2	Püspöki biztos	8
1.2.3	Óvodapedagógusok.....	9
1.2.4	Pedagógiai asszisztens.....	9
1.2.5	Dajka.....	9
1.2.6	Óvodatitkár.....	10
1.2.7	Óvoda-egészségügyi feladatok ellátásában partnereink:.....	10
1.3	Tárgyi, dologi feltételek:	10
1.3.1	Az óvoda épületének főbb jegyei.....	10
1.3.2	Célokhoz rendelt eszközök	11
2	ÓVODÁNK ÉLETÉNEK MEGSZERVEZÉSE.....	14
2.1	Az óvoda csoportszerkezete	14
2.2	Napirend	16
2.3	Heti rend	17
3	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	18
3.1	Gyermekkép	18
3.2	Óvodakép	19
3.3	Óvodai Nevelésünk elvei	20
3.4	Óvodai nevelésünk célja	20
4	ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI.....	22
4.1	A hitre nevelés	22
4.2	Az egészséges életmód kialakítása	26
4.2.1	Egészségfejlesztési Program	26
4.2.2	Táplálkozás	27
4.2.3	Testápolás.....	28

4.2.4	Öltözködés	28
4.2.5	Mozgás, edzés.....	29
4.2.6	Pihenés, alvás.....	29
4.2.7	A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása, betegség megelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása	30
4.2.8	Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése.....	31
4.2.9	Környezettudatos magatartás alakítása	31
4.3	Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	33
4.4	Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	36
5	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	38
5.1	Játék	38
5.1.1	Az óvodapedagógus játéka a gyermekekkel	40
5.1.2	Udvari játékok.....	41
5.2	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	43
5.3	Verselés, mesélés	45
5.4	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	48
5.5	Rajzolás, festés, mintázás,	51
5.5.1	KÉpalakítás, kézimunka.....	51
5.5.2	Barkácsolás	53
5.5.3	Műalkotásokkal való találkozás lehetőségei.....	54
5.6	Mozgás	55
5.7	A környező világ tevékeny megismerése	57
5.7.1	A társadalmi és természeti környezet	58
5.7.2	Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megismerése.....	62
5.7.3	A környezettudatos szemlélet alakítása	63
5.7.4	Biztonságos Óvoda Program	65
5.8	Munka jellegű tevékenységek	67
6	AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI	70
6.1	ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK:	71
6.2	Az ünnepek jelentősége a hitre nevelésben	72
6.3	Egyéb programok:	75
7	AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	76

7.1	Család	76
7.2	Kapcsolat a plébániával és a katolikus egyházzal	77
7.3	Az óvoda egyéb kapcsolatai	78
7.3.1	Intézmények, szervezetek.....	78
7.3.2	Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés kapcsolatai	78
7.3.3	Gyermekvédelem kapcsolatai.....	78
7.3.4	Tehetséggondozás kapcsolatai.....	79
7.3.5	Más egyházak.....	79
7.3.6	Testvérkapcsolatok.....	79
7.3.7	Iskolák.....	80
7.3.8	Szakmai kapcsolatok.....	80
8	SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS NEVELÉSI TERÜLETEK.....	81
8.1	Gyermekvédelmi munka az óvodában	81
8.1.1	A gyermekvédelmi felelős munkája:	82
8.1.2	A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása	82
8.1.3	Esélyegyenlőség biztosítása	83
8.1.4	Az intézkedés leírása:	84
8.1.5	A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése fejlesztése.	84
8.1.6	A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása	85
8.2	Kétnyelvű Német Nemzetiségi Nevelés Programja	86
8.2.1	A nemzetiség nevelés célja, feladatai.....	87
8.2.2	A fejlesztés tartalma.....	88
8.2.3	A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés tevékenységformái:	90
8.3	Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése	96
8.3.1	Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása	96
8.3.2	Tehetséges gyermekek	100
9	PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE, SZAKMAI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS, MUNKAKÖZÖSSÉGEK.....	103
9.1	Szakmai munkaközösségek	104
10	ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS	105
10.1	Óvodánk irányítási és szervezeti felépítése	105
10.2	Az óvodapedagógusok, óvodai csoportok ellenőrzése, értékelése	106
10.3	A gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése	107

10.4	Helyi Óvodai Nevelési Programunk ellenőrzése, értékelés	108
11	AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	109
11.1	Az óvoda és az iskola kapcsolata	110
12	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	112
12.1	ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	113

1 HELYZETKÉP ÓVODÁNKRÓL

Óvodánk a Bakony és a Vértes hegységek között elterülő 4000 lelket számláló város, Bodajk központi részén helyezkedik el, a Bodajki Segítő Szűz Mária-kegyhely szomszédságában, Boldog Gizella oltalmában. Fenntartója a Székesfehérvári Egyházmegye.

Az óvoda védőszentjének kapcsolata pedagógiai küldetésünkkel

A szomszédos kegyhely eredetlegendája szerint, Szent István családjával Szent Imre herceggel és Boldog Gizellával sokszor zarándokolt Bodajkra ahol kápolnát épített a Szűzanyának a Szentkút mellett. Itt mindig imádkozott a gyermekekért, családokért, népének jólétéért. Fáradhatatlan volt a jótettek gyakorlásában. Megnyitotta szívét és kezét a szegények előtt, segítő kezet nyújtott minden szükséget szenvedőnek, aki útjába került. Vallásgyakorlat terén is példaadó volt.

Pártfogásába vette a magyar családokat, hogy gyermekeiket gyengéd megértésben, Istennek tetsző módon neveljék. Ezt a gondoskodó szeretetet követve igyekszünk a gyermekekben megalapozni a keresztény értékrend iránti érzéket.

Az óvodát 2022-ben vette át a Székesfehérvári Egyházmegye (katolikus egyház) az azt 30 évig működtető Törpe-Ovi Alapítványtól. Ettől kezdve egyházi intézményként a gyermekek hitre nevelése az elsődleges célunk. A keresztény szeretetre nevelés, a katolikus értékek átadása nem hitoktatás keretében, hanem a mindennapi életünkbe ágyazva, természetesen, a nevelők világnézetével, példaadásával közvetve tárul a gyermekek felé.

A keresztény neveléssel együtt fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink megismerkedjenek a magyar nép kulturális értékeivel, néphagyományaival, népszokásaival.

Óvodánkra a befogadó szemlélet a jellemző. Nálunk helyük van a Különleges bánásmódot igénylő, a Hátrányos Helyzetű gyermeknek is.

Nevelőtestületünk úgy érzi, hogy az emberiség egyik nagy problémája a környezeti ártalom, a felnövekvő nemzedék rossz egészségi állapota. Ezért elhatároztuk, hogy az

óvodás korú gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve nagy hangsúlyt fektetünk óvodai nevelésünkben az egészséges életmód kialakítására, a teremtésvédelemre is.

Pedagógiai munkánkat ezek szellemében végezzük. Óvodánk több címet is magáénak mondhat, melyet sok munkával szerzett meg. Örökös Zöld-Ovi, és Biztonságos Óvoda is vagyunk.

A környékben és Bodajkon élő német nemzetiségű lakosság gyermekei számára kétnyelvű német nemzetiségi nevelést biztosítunk, melynek fő célja a hagyományok ápolása és a nemzetiségi kultúrkincs megőrzése.

Tehetségpont is vagyunk, tehetséggondozó műhelyeket működtetünk a gyermekek kiemelkedő képességeinek fejlesztésére.

Munkánk során fontosnak tartjuk, hogy feladatainkat családi, biztonságos környezetben és hangulatban, a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenységét a játékot előtérbe helyezve oldjuk meg.

1.1 Óvodánk jellemző adatai

NÉV: BOLDOG GIZELLA ÓVODA

CÍM: 8053 BODAJK, SZENT ISTVÁN TÉR. 2.

TELEFON: 06/22/410-929; 06/30 5917993

06/30 7585884

E-MAIL: B.GIZELLAOVODA@GMAIL.COM

HONLAP CÍM: WWW.BOLDOGGIZELLAOVODA.HU

GYERMEKCSOPORT SZÁMA: 4

FENNTARTÓ: SZÉKESFEHÉRVÁRI EGYHÁZMEGYE

8000 Székesfehérvár, Városház tér 5.

Telefon: 22/ 510-694

1.2 Személyi feltételek:

Óvodánkban minden alkalmazott azon fáradozik nap, mint nap, hogy az óvodások hétköznapijai vidáman, élményekben gazdagon, boldogságban teljenek el. Mindez természetesen csak a keresztény értékek tükrében történhet meg igazán. Ez csak akkor megvalósítható, ha ezt a célt mindenki a szívében viseli. Szeretettel és odafigyeléssel vagyunk minden egyes kisgyermek irányában.

Az óvoda dolgozóinak elfogadó és befogadó személyisége minta a nevelésben, ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetítünk a gyermekek felé.

Alkalmazotti közösségünk úgy gondolja, hogy a célok, feladatok megvalósításában mindannyiunknak közösen kell részt vennünk, és a felelősséget vállalnunk.

1.2.1 Óvodavezető

Az óvodavezető feladata a rábízott intézmény vezetése. Célja nem csak a gyermekek számára az óvodai nevelés feltételeinek biztosítása, hanem az óvoda dolgozóinak a vezetése is. A megfelelő munkakörülmények megteremtésével elősegíti, hogy az óvoda dolgozói teljes odafigyelésüket a gyermekek nevelésére szentelhessék. A munkavégzés irányítása és ellenőrzése mellett kapcsolatot tart az óvoda valamennyi partnerével. A szülőkkel való kapcsolattartás is az egyik legfontosabb feladata, hiszen bármilyen probléma esetén közvetítő szerepet lát el az óvodapedagógusok és szülők között is. Munkájának célja a gyermekek, szülők és a dolgozók elégedettsége.

1.2.2 Püspöki biztos

A püspöki biztos feladata óvodánkban a fenntartó képviselete. A katolikus nevelés megszervezése az ő feladata. A keresztény értékek jelenlétét és az erkölcsi nevelést irányítja. Társa az óvodavezetőnek, egyenrangú partnerként teremti meg az óvoda magas színvonalú katolikus szellemiségben történő működését. Kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, szülőkkel, gyermekekkel. Az óvoda rendezvényein részt vesz. A gyermekek számára a életkori sajátosságait figyelembe vevő gyermekmisét, áhitatokat tart. A szülők az ő személyében gyermekeik katolikus neveléséhez támaszt és segítséget kapnak.

1.2.3 Óvodapedagógusok

Óvodánkban az óvodapedagógusok szakmailag magas színvonalon végzik tevékenységüket. Minden csoportban két fő óvodapedagógus dolgozik heti váltásban. A keresztény nevelést a vallásos beállítottságú szakemberek mellett hitoktató végzettségű pedagógus segíti. Minden csoportban német nemzetiségi óvodapedagógus végzettséggel rendelkező óvónő látja el a német nemzetiségi nevelés feladatait. Az óvodapedagógusok saját életükből, hobbijukból, egyéni irányultságukból is hoznak magukkal értékeket, mellyel a gyermekek tájékozottságát gazdagítják.

Fontos, hogy az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelésre, szakmai tájékozottságra, személyiségi vonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, hitelesség, tapintat, az empátia és legyen igénye az élethosszig tartó tanulásra. Keresztény értékeket képviselő, gyermekszerető attitűddel közvetítse a gyermeke felé a hitre nevelést.

1.2.4 Pedagógiai asszisztens

Óvodánkban az óvodapedagógusok munkáját segíti a jelen lévő pedagógiai asszisztens. Ő az összes csoportban lát el feladatokat az óvodavezető irányítása alapján. Feladatait az óvodapedagógusokkal összhangban, az ő tevékenységüket segítve látja el.

1.2.5 Dajka

Óvodánkban 4 dajka munkakörrel rendelkező alkalmazott lát el feladatokat. Ők az óvodapedagógusokat segítve a csoportban végzik a gondozási feladatokat. Ezen kívül az étkezés lebonyolításán és a tisztaság megteremtésén fáradoznak. Az óvoda udvarának rendben tartása is az ő feladatuk. Célunk, hogy minél több időt tudjanak a gyermekcsoport életében részt venni az óvodapedagógusokkal együtt.

1.2.6 Óvodatitkár

Az óvodatitkár felel az óvodában folyó adminisztratív feladatok ellátásáért. Az óvodavezetővel összhangban vezeti a dokumentumokat és a KIR kezelésében is aktív. A gazdasági ügyintézői feladatokat végez és kapcsolatot tart partnereinkkel.

1.2.7 Óvoda-egészségügyi feladatok ellátásban partnereink:

Óvodaorvos, Védőnői hálózat: A védőnőkkel nagyon jó kapcsolatot ápolunk. A rendszeres óvodavédőnői feladatok ellátásán kívül kapcsolatot tartunk gyermekvédelmi ügyekben és rendszeresen egyeztetünk az óvodások fejlődésével kapcsolatban. Az óvoda orvosához bátran fordulhatunk egészségügyi kérdéseinkkel.

Gyógypedagógusok:

Óvodánkban a logopédiai feladatok ellátását a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusai végzik.

Ezen kívül alkalmazunk gyógypedagógusokat a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására. Minden évben a megfelelő szakemberek megkeresésével és megbízásával látjuk el a feladatot a gyermekek egyéni igényei, szakvéleményük alapján.

1.3 Tárgyi, dologi feltételek:

1.3.1 Az óvoda épületének főbb jegyei

Az épület tulajdonosa: Bodajk Város Önkormányzata, melyet az fenntartó addig használ, ameddig óvodai feladatellátás történik benne.

Földszintes, gázfűtéses, melegítőkonyhás épület. Négy csoportszobánk van, 101 gyermek fogadására alkalmas, 370 m².

Két mosdó helyiséget gyermekméretű berendezéssel, ízléses öltözőt a gyermekek és a felnőttek számára. Van külön irodahelyiségünk, a dolgozói öltözőnk. Egy fejlesztő szoba áll rendelkezésre tehetséggondozásra és gyógypedagógiai ellátásra. Az udvarról nyílik a kazánház, és a padlásfeljáró.

Óvodánkat igyekeztünk természetes anyagokból készült bútorokkal, tárgyakkal berendezni, amelyek kellemes környezetet biztosítanak, melegséget árasztanak, és ízlést formálnak. Az esztétikus környezet kialakítása az összes alkalmazottunk felelőssége. A dekorációk elkészítése az óvodapedagógusok egyéni kreativitását és kezűgyességét dicséri.

A katolikus jelképek a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően vannak elhelyezve az óvodában. Minden csoportban egy imafalon van elhelyezve a kereszt, szentképek, vallási jelképek, tárgyak és a Szentírás. A bejáratnál „Isten hozott” feliratot, gyermekek számára is kedves, egyszerű feszületet helyeztünk el. Vallásos témájú könyvekkel, bábokkal, jelmezekkel egészítettük ki a csoport eszköztárát.

Udvarunk minden évszakban alkalmas a levegőn való tartózkodásra, játéokra. A környezet szebbé tételéhez fákat, a virágoskertbe növényeket ültettünk. Az óvodások számára magaságásokban konyhakertet alakítottunk ki, ahol zöldségeket termesztünk a gyermekekkel. Az esztétikus környezet megteremtése fontos, de még ennél is nagyobb felelősség a játszótér biztonságos üzemeltetése a balesetek elkerülése érdekében.

1.3.2 Célokhoz rendelt eszközök

Játék:

Csoportjaink játékkészlete megfelel a 2,5-7 éves gyermek igényeinek, mely motiválja, ösztönzi, gazdagítja játéktevékenységét. Fontos, hogy a játékeszközök könnyen

tisztíthatóak, veszélytelenek, a gyermekek számára könnyen elérhető helyen legyenek. (mesesarok, kuckó, puha párnák, meleg szőnyegek, mesefotel, társasjátékok, lego, babák, egyéb szerep játékokhoz kapcsolódó eszközök, társasjátékok)

Sérülés-specifikus terápiához, módszerekhez szükséges eszközök:

Fejlesztő játékok (különböző képességterületek szerint), tornaszerek, (nagy labda, egyensúlyozó tölcser, trambulín, csepphinta stb.)

Egyéb tevékenységek:

Esztétikus élősarok, akvárium, természeti kincsek gyűjteménye, képek. Erdei óvodai programokhoz, kiránduláshoz nagyító, kulacsok, hátizsák.

Kéziszerek a mozgásos percekhez. Pl. labda, babzsák, karika, szalag, kendők, szőnyeg, létra, zsámoly, tornapad, trambulín, tölcser, óriáslabda stb.

Info-kommunikációs eszközök: diafilmek, dvd-k, cd-k, Egy projektor és laptop is rendelkezésre áll az ismeretek közvetítésére. A gyermekek számára használható digitális fényképezőgép is elérhető a csoportok számára.

Hangszerek: dob, furulya, triangulum, cintányér, csengők, hangvilla, csörgők, xilofon, ritmusbot stb., a gyerekek és az óvodapedagógusok által készített ritmusos hangszerek.

Képalakításhoz: különböző méretű lapok, festékek, ceruzák, zsírkréták, filctollak, fonalak, anyagok, gyöngyök, gyurma, termések, kavicsok, magok, fadarabok a plasztikai munkához.

Meséléshez ujjbábok, kesztyűbábok, fakanál bábok, fejdíszek és jelmezek is elérhetők. Van bábparavánunk is.

Környező világunk tevékeny megismeréséhez sok eszköz rendelkezésre áll. Matematikai ismeretek átadására készlet, játékok. A képességfejlesztés eszközei: logikai, fejlesztő játékok. Társas és ismeretterjesztő játékok különböző témákban (közlekedés, testük felépítése, élővilág, stb...).

Könyvek:

Gyermekkönyvek: leporellók, lapozgatók, mesekönyvek, képeskönyvek, tudományos kiadványok, gyermekenciklopédiák,

Szakkönyvek: pedagógiai, pszichológiai vezetéselméleti kötetek, mese-vers, ének zenehallgatás, gyűjtemények, játék- és eszközkészítéshez segítséget nyújtó kiadványok, a gyakorlati munkát segítő elméleti módszertani kiadványok.

Minden csoport számára biztosítva van gyermeknek készült Szentírás, Képes Biblia és vallásos témájú gyermekkönyvek, imakönyvek.

Egyéb eszközök:

Tálalókonyhánk felszereltsége megfelel a HACCP előírásainak.

Az óvodai nevelés mindennapjaihoz szükséges technikai eszközök rendelkezésünkre állnak (automata mosógép, szárítógép, mosogatógép, porszívó)

Az adminisztratív tevékenységek ellátásához irodai felszerelések: fénymásoló, laptop, számítógépek, nyomtatók, Internet hozzáférés, telefon)

Az eszközök jegyzéke megfelel a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról rendeletnek

2 ÓVODÁNK ÉLETÉNEK MEGSZERVEZÉSE

2.1 Az óvoda csoportszerkezete

Óvodánk négy csoporttal működik. A gyermekközösségek összetételüket tekintve életkorilag vegyes, osztatlan csoportok. Ez a természetes családi közösséghez legközelebb álló szervezési forma azért is előnyös, mert testvéri és baráti kapcsolatok ápolására ad lehetőséget. Lehetőség szerint igyekszünk a szülők kéréseit figyelembe venni a csoport- és pedagógus-kiválasztás alkalmával, de előfordul, hogy szakmai szempontok kerülnek előtérbe. A csoportba sorolás az óvodavezető felelőssége.

Az óvodai csoportokban lehetőség szerint egyenletesen elosztva, de legfeljebb 4 sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelését biztosítjuk.

Dokumentumok

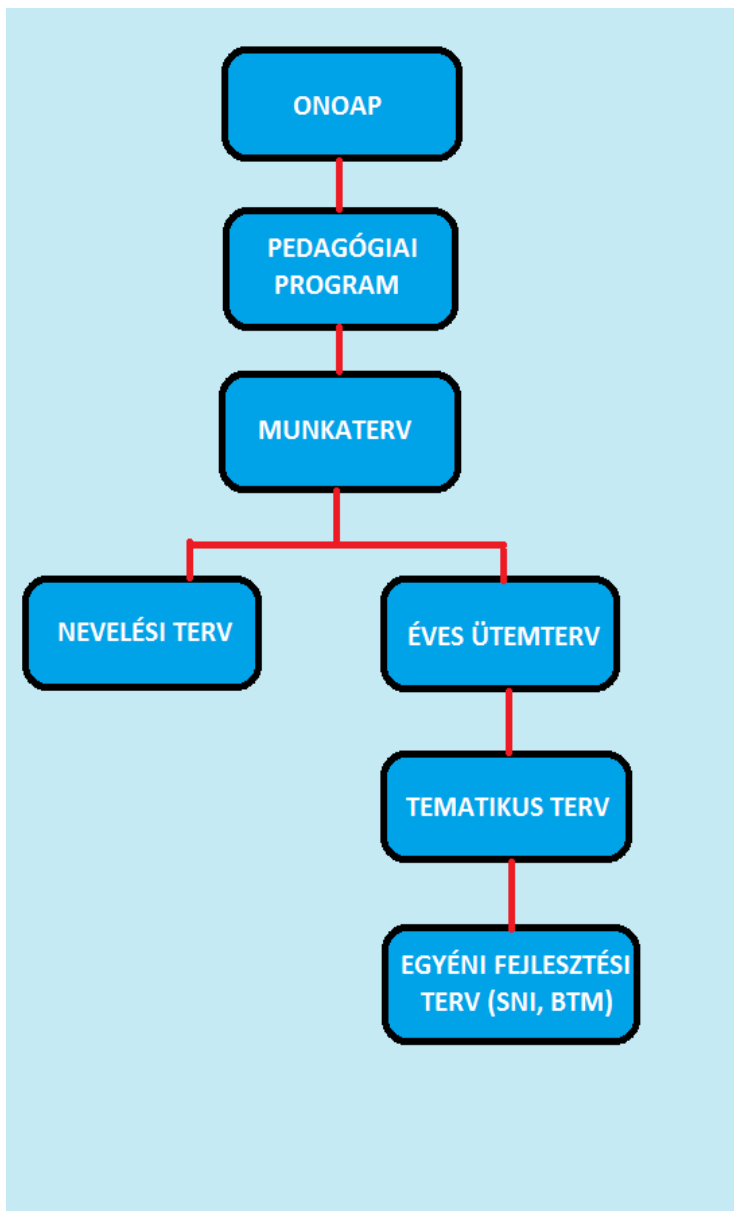
Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján elkészített Helyi Nevelési Programunk alapja az óvoda éves Munkatervének, melyet minden tanév elején – az óvodapedagógusok segítségével – a püspöki biztos és az óvodavezető készít el.

Az éves Munkaterv alapján tervezzük meg a csoportok nevelési tervét, melyet három havi bontásban szerepeltetünk a csoportnaplóban. Az óvodapedagógusok minden csoport számára éves ütemtervet is készítenek. A tematikus terveink változó hosszúsággal készülnek, akár több hetet is magukba foglaló tervek, melyekben a cél és feladatrendszert dolgozzák ki az óvodapedagógusok a témához igazodva.

Óvodánkban a gyermekek fejlődésének nyomon követésének dokumentálása évente 2 alkalommal történik. Erről a szülőket fogadóóra keretein belül tájékoztatjuk. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, ehhez hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaznak. A gyermekek fejlődésének nyomonkövetése 1-5 skálán történik. A mérési eredményeket felhasználjuk a pedagógiai gyakorlatunkban terveinket a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgáljuk. (PDCA ciklus –tervezés-megvalósítás-felmérés, ellenőrzés-cselekvés).

A gyermekek óvodába való bekerülésük alkalmával részt vesznek egy felmérésen, mely egy 2,5-3 évesek számára kialakított tesztalapon kerül dokumentálásra. Ezzel a fejlődésbeli elmaradás korai felismerését célozzuk.

A beilleszkedési, tanulási és magatartászavaros és a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozását a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit figyelembe véve, gyógypedagógus közreműködésével készített egyéni fejlesztési tervek alapján végezzük. Az óvodapedagógusok heti rendszerességgel végzik az ő egyéni fejlesztésüket a csoportban. A fejlesztési célokat általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozzuk meg.

2.2Napirend

Napirendünket folyamatosság, rugalmasság jellemzi, melyben stabil időpontok, az étkezések és a pihenőidő.

Napirendünkben a tevékenységek időpontjait az óvodapedagógusok saját gyermekcsoportjukhoz és a többi csoporthoz igazodva határozzák meg, figyelembe véve, hogy a kisgyermek alapvető tevékenysége a JÁTÉK.

A katolikus nevelés helye a mindennapjainkban

Napirendünkben arra törekszünk, hogy a mindennapi élet dolgait egy keresztény, valláserkölcsei alapokon nyugvó nézőpontból mutassuk be gyermekeink számára.

Az óvodába való megérkezéstől kezdve, egész nap folyamán találkozhatnak a Mennyei Atya jelenlétével, imádságokon, (asztali áldás, köszönöm imák), a szereteten, elfogadáson, közös örömeinken és a gyertyagyújtások elcsendesedésén keresztül.

Minden nap tartunk egy rövid gyertyagyújtásnak keresztelt kis szertatást. Ilyenkor leülünk a szőnyegre, körbe. Meggyújtjuk a gyertyát, kicsit elcsendesedünk, a Mennyei Atyára és egymásra figyelünk.

Ezeken az alkalmakon imádkozunk, énekelünk, szeretetet küldünk körbe kézfogáson, simogatáson, néhány kedves szón keresztül.

A Szentírást, Bibliai történeteket is egy-egy gyertyagyújtáson tárjuk gyermekeink elé. Ez a mindennapi rutin folyamatos kapcsolatba fűz minket, a közösséget Istennel, így mindig érezhetjük óvó szeretetét.

6:30-7:30	Gyülekezés közös csoportban
7.30-8:30	Gyülekezés saját csoportban
6:30-11:30	Szabad játék
Közben:	
8:00-9.00	Tízórai folyamatos szervezésben a gyermekek igényeinek megfelelően,
7:30-11:30	frontális és mikrocsoportos foglalkozások, Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezett szervezett formában

	kötetlen kezdeményezések, egyéni fejlesztések, mindennapos örömmozgás szervezett séták, kirándulások, játék az udvaron gyertyagyújtás, napi ima, hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése
11:30-12.00	Naposi feladatok ellátása, tisztálkodási feladatok, felkészülés az ebédre
12:00-12:30	Asztali áldás, Ebéd
12:30-13:00	Tisztálkodás, fogmosás, felkészülés a pihenésre
13:00-14:30	Pihenés, alvás, tehetségműhelyek szervezése,
14:30-15:00	Ébredés, tisztálkodás, fésülködés, ima étkezés előtt, uzsonna
15:00-17:00	Hazabocsátás, játék a csoportszobában vagy udvaron

2.3Heti rend

Nem dolgozunk kötött heti rend szerint. Az óvodapedagógusok maguk döntenek el, mikor és milyen formában találkoznak a gyermekek az óvodi élet tevékenységformáival: a játékkal, tevékenységekben megvalósuló tanulással, verselés, meséléssel, mozgással, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunkával és a környező világ tevékeny megismerésével. A napi történéseket az óvodapedagógus határozza meg a csoport összetétele és a kiválasztott téma alapján. A megvalósult tevékenységeket a csoportnaplóban rögzítjük.

3 GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

3.1 Gyermekkép

“Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.” Mk 10,14

A gyermek, az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért is fontos alapelvünk az esélyegyenlőség, hogy minden gyermeknek ugyanolyan esélye, lehetősége legyen a tanulásra, a fejlődésre.

Nevelésünk gyermekközpontú, befogadó a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk biztosítva mindannyiunk számára az egyenlő hozzáférést. Elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

Fontosnak tartjuk, hogy tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezzé gyermekeinket.

Szeretnénk, ha a Boldog Gizella Óvodába járó gyermekeinkről elmondhatnánk, hogy kiegyensúlyozottak, nyugodtak, pozitív beállítottságúak, az óvodában jól érzik magukat, szívesen, boldogan járnak. Mindig vidámak, közvetlenek, nyitottak egymással és a felnőttekkel szemben is, az udvariassági formákat betartják. Mozgásuk harmonikus, összerendezett, teherbírásuk jó. Nemcsak saját, de társaik egészségét és testi épségét is védik. Igényesek a környezetükre, rendszeretőek. A szabály és feladattudatuk kialakult, gondolataikat, érzelmeiket képesek megfogalmazni. Nyitottak a világra és befogadják a környezetükből érkező információkat.

Szeretnénk az iskolai életre felkészíteni a gyermekeket, érzelmi, értelmi, szociális és testi képességeik területén. Bízunk benne, hogy megtalálják helyüket a közösségben, jól érzik magukat, és képességeikhez képest a legjobban fejlődnek. Mindehhez

biztosítjuk a személyi és tárgyi környezetet. Amennyiben mindezek valóra válnak, elmondhatjuk, hogy munkánk gyümölcse beérett.

3.2 Óvodakép

„Menjétek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet... Íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig.” (Mt 28, 19-20b)

Óvodánk védőszentje Boldog Gizella, az első koronás királynénk. Személyében az első magyar szent család édesanyját köszöntjük. Liturgikus ünnepe: május 7.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda szakmailag önálló, nevelési intézmény a családi nevelést kiegészíti a gyermek harmadik évétől az iskolába lépéséig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, közvetetten segíti az iskolai életbe való beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások kialakulását.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Funkciója

- óvó-védő
- szociális
- nevelő-személyiségfejlesztő

3.3 Óvodai Nevelésünk elvei

- A gyermeki személyiségvonások, egyéni készségek és képességek kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkorhoz és fejlettséghez igazodó – tevékenység biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra;
- A tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről;
- A gyermekek személyiségéhez igazodó pedagógiai intézkedések biztosítása
- Interkulturális nevelésen alapuló integráció biztosítása, alapvető szabadságjogok és emberi jogok védelme
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek folyamatosan fejlődő, változó személyiségéhez kell igazodniuk, a gyermeki autonómia kibontakoztatására törekszünk.
- „Az emberi élet érték”- elvét folyamatosan megvalósítva végezzük nevelő munkánkat.

3.4 Óvodai nevelésünk célja

- Az óvodások sokoldalú, harmonikus, fejlődésének biztosítása katolikus szellemben
- Keresztény értékek közvetítése
- Különleges gondozási igény kielégítése az egész napos tevékenységbe építve (SNI, HH, HHH, BTMN)
- Az óvodások testi, lelki és szellemi szükségleteinek kielégítése
- Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- A családok szükségleteihez illeszkedő programok biztosítása
- Szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése és megszerettetése
- Környezettudatos magatartás kialakítása

- A játék, mint alaptevékenység előtérbe állítása a nevelés minden területén
- Német nemzetiségi nevelés, játék a német nyelvvel, a német hagyományok, szokások megismerése, ápolása, a német kisebbség számára az önazonosság megőrzésének, erősítésének biztosítása.
- A gyermek egyéni tehetségének kibontakoztatása
- A modern információfeldolgozási és infokommunikációs eszközök használatával példát mutatunk a gyermekek számára.

A katolikus óvodai nevelés céljai:

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

4 ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- 1, A hitre nevelés
- 2, Az egészséges életmód kialakítása
- 3, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- 4, Az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

4.1 A hitre nevelés

A keresztény nevelést nem helyezzük a nevelési program fölé, se alá, hanem mellé illesztjük a keresztény erkölcsiséget. A keresztény érték- és szokásrend közvetítése érdekében végzett feladataink célja a gyermekek Isten- és emberszeretet felé vezető út megismertetése. Hitünk szerint a természetesre épül rá a természetfeletti.

Megismerkednek óvodásaink a katolikus egyházzal. Elsajátítják a köszönés módját, megismerkednek a liturgiai renddel, az egyházi ünnepekkel és jelképekkel. Keresztény szellemiségű nevelésünk színtere az óvoda mellett a szomszédos Mária-kegyhely: kegytemplom a zarándokudvar, a kálvária is. Megismertetjük a gyermekekkel Jézus mindenkit elfogadó szeretetét.

A gyermekek ebben a korban leginkább a szeretetre fogékonyak. Gyermekeink nevelésében meg kell találni a történelmi keresztény gyökerünkből és hagyományainkból eredő kincset, amit átadhatunk nekik ebben az életszakaszban.

A felnőttek részéről a példaadás a legfontosabb. Nemcsak szavakkal tárjuk elő a keresztény misztériumot, hanem igyekszünk minden mozdulatunkkal, egész magatartásunkkal példát nyújtani számukra.

Megismertetjük gyermekeinkkel a keresztény hit és életmód alapjait. Mindezt játékos formában, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tesszük. Arra törekszünk, hogy a hit és erkölcs alapjai ne csak tárgyiasult szokásokon, hanem élő hiten és élményeken keresztül jusson el a gyermekekhez. A vallási nevelés átszővi a mindennapi tevékenységeket. A családoknak is szeretnénk segíteni vallásuk kiteljesítésében, az egyházi szokások megtartásában. Vegyes életkorú csoportokban a gyermekek egymást figyelve, utánozva kerülhetnek egyre közelebb a Mennyei Atyához.

A hétköznapi élet tevékenységeibe ágyazva a gyermekekben olyan szokásokat alakítunk ki, amelyek a hívó ember életéhez tartoznak. A napirendbe apró vallási szertartást építünk be, pl.: gyertyagyújtást, szeretetküldést, közös ima, asztali áldások. A gyermekek megismerkednek a Bibliával, leginkább az Újszövetségből vett történetekkel és a Szentek életének példájával is.

A történetek választásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, és érdeklődését is. A gyermekek a nap folyamán bármikor kézbe vehetik a számukra készült Szentírást, vallásos történeteket tartalmazó könyveket.

A történetek feldolgozásakor figyelemmel vagyunk arra, hogy a hozzá kapcsolódó ígerészeiből a Szentírásnak, lehető legtöbbet pontosan idézzünk, de azért a gyermekek szókincsére is tekintettel legyünk.

A történeteket játékos formában, eljátszva dolgozzuk fel. A gyermekek szívesen vállalnak szerepet ezekben.

Fontos, hogy halljanak a szívükkel is, vegyék észre a hangok kedves színét, a bennük rejlő barátságot és szeretetet.

Vallásos témájú verseket és imákat is megismertetünk velük. Némelyik fontos részét képezi napirendünknek is. Megismertetjük velük, a „Mi Atyánk...” és az “Üdvözlégy...” kezdetű imádságokat is. Sokszor a gyermekek maguk is kitalálnak egy-egy imát.

A keresztény nevelés sajátos eszközei

1.) Öröm és rácsodálkozás a világra

A boldogságkeresés vágyát Isten oltotta belénk, de egész boldogság egyszerre nem birtokolható, hanem örömeinkben élhető át. Az ember öröme születt. A gyermekek éljék át az óvodában az oltalmazó örömet, amely abból, fakad, hogy elfogadnak olyannak, amilyen vagyok – így később azt is tudni fogja, hogy Isten is elfogadja és szereti őt.

2.) Hála érzésének felébresztése

A hála és az öröm szoros kapcsolatban állnak egymással. Az ajándékozás, a testi – lelki bajban nyújtott segítség, a megbocsátás, a gondoskodás által kiválasztott pozitív érzelmek a hála, amelyet szintén ápolni, gondozni kell a gyermekben. Az emberek iránt érzett hála lesz a kiindulópontja az Isten bőkezűsége, gondoskodása láttán kialakuló hálaadásnak.

3.) A csend megteremtése

Harsogó világunkban már egészen megfélemezünk a csendről. A csend többet jelent annál, hogy nem beszélünk. Azt jelenti: figyelmesen koncentrálni valamire, valakire. A gyermeket is rá kell nevelnünk (főleg példaadással), hogy tudjon elcsendesedni, másra figyelni.

4.) A lelkiismeret nevelése

A három év alatti kisgyermek még nem tudnak különbséget tenni a jó és a rossz között. Ahogy növekszik a gyermek, és új felismeréssel gyarapodik, úgy kezdi a saját magatartását – szülők, nevelők visszajelzéséből – megítélni. A dicséret az, amivel a lelkiismeret hatásosan alakítható az óvodában is.

6.) Bűnbánat, jóvátétel és az engesztelés

A lelkiismeret alakításával szoros összefüggésben van a jóvátételre való nevelés. A keresztény pedagógia értékesebbnek tartja a büntetésnél a jóvátételt, mert ez utóbbi aktivitást igényel. Ennek első lépése a bocsánatkérés. Szoktassuk rá a gyerekeket az

óvodában, hogy a hibáikat bevallják, és bocsánatot kérjenek. Érjük el azt, hogy szeretetből tegyék.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI 6- 7 ÉVES KORRA

- Legyen igényük az asztali áldásra.
- Alakuljon ki bennük az, hogy a különböző élethelyzetekben bármikor Istenhez fordulhatnak imádságban (kérés, hálaadás, szomorúság, betegség stb.), önmagukért és másokért.
- Ismerjék meg az Ószövetség néhány történetét, ezek üzenetét.
- Ismerjék az Újszövetségből Jézus születését, életét, halálát és feltámadását, ezek bibliai üzenetét.
- Tudják a katolikus egyház köszönési formáit.
- Tudják és ismerjék a templom jellegzetességeit.
- Az egyházi ünnepkört kísérik figyelemmel, tudják azok tartalmi jelentését, jelképeit.
- Legyenek fogékonyak a jóság iránt.
- Alakuljanak ki olyan erkölcsi tulajdonságaik, mint az igazmondás, a részvét, a hála, a megbocsátás, a segítségadás.
- Ismerjenek meg keresztény magatartásformákat: keresztvetés, köszönés, templomi viselkedés, egymással való szeretetteljes viselkedés, stb.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tudja Jézust a középpontba állítani, akiben lehet bízni, hinni, és szeretni.
- Alkalmazkodják a megfelelő nyelvezethez, a gyermekek szókincséhez.
- Tanítsa meg a közismert imákat.
- A gyermekek életkorának megfelelő énekeket, szemléltető anyagokat, könyveket alkalmazzon, mely méltó az Istennel való kapcsolatra.
- Legyen tudatában, hogy a tevékenységek minden eleme (a játék, az ének, a tánc, a rajz, és a mese) egyaránt a keresztény nevelés része.

- Csodálkoztassák rá a gyermekeket az Istentől kapott világ nagyszerűségére, hogy átadhassák a szereteten alapuló értékrendet.
- Alakítsák ki az Isten iránti bizalmat, szeretetet.
- Egészítsék ki a családi vallásos nevelést.

4.2 Az egészséges életmód kialakítása

4.2.1 Egészségfejlesztési Program

A felnövekvő generáció egészsége befektetés a jövőbe.

Az egészséges életmód kialakítása az óvodai nevelés alapvető tevékenysége. Az egészség képességet jelent derűs, örömteli életvitelre.

Célja: - a gyermekek egészséges életvitel igényének kialakítása

- testi fejlődésük elősegítése
- egészséges életmód szokásainak kialakítása

A mindenkori egészségi állapotot jelentősen befolyásolja az életmód. Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével és az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, az ezen alapuló szokások kialakításával, azoknak ritmikus, pontos váltakozásával biztosíthatjuk a megfelelő életmódot. A gyermekek életkori sajátosságára jellemző életritmus kialakítása az egészséges testi, lelki, szellemi fejlődés alapfeltétele.

Feladataink: Egészségtudatos óvoda kialakítása

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve

tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigény kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése; a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- A gyermekek gondozásának feltétele, hogy az óvodapedagógusok és gyermekek között meghitt, megértő viszony legyen. Fontos, a természetes testközelség megléte.
- Gyermekeink attól fogadnak el gondoskodást, aki őszintén, bizalomkeltő jelzésekkel közeledik hozzájuk.
- A beszoktatás ideje alatt megismerhetjük a gyermekek fejlettségét és igényeit e területen.

4.2.2 Táplálkozás

A változatos, megfelelő tápanyag-összetételű étrend biztosítása az ételbeszállító céggel történik. Az óvoda étrendjéről tájékoztatjuk a szülőket a faliújságon.

A tízórai elfogyasztása folyamatosan történik. A különböző táplálkozási szokásokat, étvágytalanságot, válogatást kellő toleranciával kell kezelni, majd később ösztönözni kell – de nem kényszeríteni – az ételek elfogyasztására. Fontos biztosítani, hogy a nap bármely szakában ihassanak gyermekeink.

Az étkezés megszervezése és kulturált lebonyolítása fontos gondozási feladatunk (kevés várakozási idő). Az önkiszolgálást, az önálló étkezést, a naposság kialakítását folyamatosan végezzük, megfelelő időt hagyva a gyermekeknek a tevékenységhez.

Mivel az étvágyra, az emésztésre az étkezés előtti-, alatti érzelmi állapot is nagymértékben hat, ezért biztosítanunk kell a nyugodt légkört.

Igyekszünk új ízekkel, az ételek nevével, egyszerűbb ételek elkészítésével megismertetni a gyermekeket (az egészségügyi előírásokat betartva)

Az egészségmegőrzést és a betegségek megelőzését szem előtt tartva minden nap igyekszünk vitaminforrással ellátni a gyermekeket. Naponta friss gyümölcs, vagy zöldség kerül az asztalra. Téli időszakban citromot, savanyú káposztát fogyasztunk. Alkalmanként gyógyteát főzünk (csipke, hárs)

4.2.3 Testápolás

Az óvodai és a családi gondozás, szokások, összehangolására kell törekednünk. Amikor bekerülnek a gyermekek az óvodába, szükségük van a gondozási feladatok elvégzésénél a segítségünkre.

Fontos a megfelelő feltételek megteremtése. Pl. WC-használat során az intim feltételek: elválasztás, függöny, WC papír, működő öblítőtartály.

Különös gonddal kell védeni az érzékszerveket. A bőr-, haj-, fogápolás, orr tisztántartását fokozatosan, egyre önállóbban végezzék a gyerekek. Jellel ellátott törölközőtartó, papírtörölő adagoló, és fogmosópohár biztosított a gyermekeknek.

Fertőzésveszély elkerülése érdekében bevezettük a folyékony szappan használatát. A mosdókban korszerű szellőzési rendszert építettünk be, amely biztosítja a helyiségek légcseréjét.

4.2.4 Öltözködés

Fontos meggyőzni a szülőket a praktikus, többretegű öltöztetés előnyeiről. Megfelelő ruházatban a gyerek nem izzad, nem fázik, és szabadon mozog. Már az első szülői értekezleten felhívjuk a szülők figyelmét, hogy minden gyermeknek legyen tartalék fehérneműje, nadrágja, pulóvere. Segítjük óvodásaink önállóságának kialakulását.

Az öltözőben jellel ellátott ruhásakban és polcon helyezhetik el a váltóruhájukat, levetett ruhadarabjaikat, cipőjüket.

4.2.5 Mozgás, edzés

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Biztosítanunk kell ehhez a megfelelő feltételeket. Udvarunk füves, tágas, annyit mozoghatnak ott a gyermekek, amennyire egyénileg szükségük van.

Szakember által bevizsgált játékok állnak a kicsik rendelkezésére. Mászóka, csúszda, hinták, labdák, stb. segítenek a mozgásigény kielégítésében.

A csoportszobákban a szükséges tér meghagyásával, megfelelő szellőztetés mellett mozgásos játékok, mindennapos örömmozgás során biztosítjuk mozgásigény kielégítését. Szorgalmazzuk a mezítlábas tornát.

Ha az időjárás engedi, minél több tevékenységformát a szabadban szervezünk. A környező világot is úgy tudja legjobban megismerni a gyerek, ha mindent a természetes előfordulási helyén figyelhet meg, miközben bővül szókincsük, igazi anyanyelvi nevelés valósulhat meg. Ezért sokat megyünk kirándulni, sétálni. Télen szánkózni megyünk, hócsatázunk, hóembert építünk, csúszkálunk a jégen.

Nagy hangsúlyt fektetünk a balesetvédelemre, a gyermekeket tájékoztatjuk a balesetvédelmi szabályokról.

Nem csak a mozgásigény kielégítése a célunk, hanem a gyermekek testi képességeinek a fejlesztése is. A harmonikus és összerendezett mozgás érdekében sokféle eszközt használunk fel a mindennapok során. A mindennapi örömmozgás mellett a gyermekek heti egy alkalommal szervezett mozgástevékenységen vesznek részt.

4.2.6 Pihenés, alvás

Pihenés, altatás előtt a csoportszobát alaposan ki kell szellőztetni, így biztosítva a folyamatos légcserét.

A nyugodt pihenés feltétele a csend, a nyugalom, és a biztonság. Elalvás előtt meséléssel, altatódal dúdolásával, relaxálással biztosítjuk a nyugalmat. Közben illóolajat és sólámpát párologtatunk, így is biztosítva a tiszta levegőt és a kellemes illatot.

Figyelnünk kell arra, hogy a gyermekek felesleges ruhaneműjüket vegyék le. A gyermekek alvásigénye különböző, amit az óvodapedagógusnak tiszteletben kell tartania.

4.2.7 A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása, betegség megelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életmód jó szokásainak kialakítása egyben a gyermekek megóvását is segítik. Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással kell ellátni. Elkülönített helyiségben – felnőtt felügyelete mellett – kell megvárni az orvost, illetve az értesített szülőket.

A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, valamint fertőtlenítéssel igyekszünk gátolni.

A kisebb gyerekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bepisilnek. Óvakodni kell a gyermek megszégyenítésétől. Tapintatos, szeretetteljes bánásmód, a szülőkkel jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat. A hanyag testtartásban, lúdtalpban szenvedőkkel prevenációs fejlesztő tornát, tartásjavító gyakorlatokat javasolunk. Szükség esetén – szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – megfelelő szakembereket is bevonunk, orvosi vizsgálatot javasolunk. Nagy hangsúlyt kell fektetni a gyermekek egészségének megőrzésére, a betegségek megelőzésére.

Oktató-nevelő munkánkba bevonjuk a védőnőket is, akiknek segítségével még jobban megismerhetik gyermekeink – játékos keretek között – a helyes tisztálkodás, fogápolás, egészséges táplálkozás szokásait. Tudatosítjuk, milyen fontos az étkezések előtti alapos kézmosás.

4.2.8 Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése

Az esztétikus és biztonságos, ízléses tárgyi környezet harmóniát áraszt, nyugtató hatása van a gyermekekre. Ezért arra törekszünk, hogy barátságossá, otthonossá varázsoljuk a csoportszobákat, öltözőket, mosdókat. Ezzel is hozzájárulunk a gyermekek jó közérzetéhez.

Fontos, hogy gyermekméretűek és könnyen tisztíthatóak legyenek az eszközök, bútorok. A csoportszobák több funkciót töltenek be, ezért úgy kell berendezni, hogy alkalmas legyen játékra, étkezésre, pihenésre is. Az öltözők esztétikus berendezése biztosítson minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Ezen kívül fontos a mosdók esztétikája, praktikus berendezése. Nagy figyelmet kell fordítani minden helyiségben a megfelelő világításra, fűtésre, szellőztetésre és a tisztaságra, rendre. A takarítás, fertőtlenítés, az eszközök épségének ellenőrzése mindennapos feladat. Fontos a környezet higiéniájának védelmére nevelés.

Az udvar esztétikai szépségét a sok szép virág, fa, zöld fű, ésszerűen elhelyezett, természetes anyagból készült játékok adják. Az udvari játékokat biztonsági szempontból folyamatosan ellenőrizzük. A megfelelő karbantartás nem csak az állagmegóvást, hanem a balesetek kiküszöbölését is segíti egyben.

4.2.9 Környezettudatos magatartás alakítása

Életünk meghatározó közege környezetünk, amely természetes módon mindent áthat. A környezet megóvása az egyik legfontosabb, világméretű feladat, mert jelentősen befolyásolja az emberiség sorsát, jövőjét. Az emberiség dolga, hogy megőrizze a Földet, a „kék bolygót” az élet számára. Ezért a környezetvédő, természetszerető ember személyiségének kialakítását már óvodás korban el kell kezdeni, hiszen ezek a gyermekek lesznek a jövő alkotó egyéniségei. Ekkor teremthetjük meg, alakíthatjuk ki azokat a szokásokat, melyek meghatározzák a gyermekeknek a környezethez, a szülőföldhöz való kötődését, az emberek, közösségek, lakóhely, táj, hagyományok, értékét megbecsülését. Fontosnak tartjuk a természeti- és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítását, mely egy olyan tudatformálás, mely a

gyermeket megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, környezetbarát életvitelre.

Olyan szokásokat alakítunk ki gyermekeinkben, melynek során megtanulják védeni, óvni környezetüket, gondoskodni arról. Ez áthatja az óvoda mindennapjait. Örökös Zöld-Oviként, Füstmentes Óvodaként és Madárbarát Óvodaként mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink környezettudatosak legyenek.

Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A védőnők és az orvos segítségével folyamatosan követjük a növekedés-, fejlődés ütemét, (testsúly, magasság, testtömeg; látás-, hallásvizsgálat; lúdtalp vizsgálat, gerinc épségének-, a testtartásnak vizsgálata). Azon gyermekeknek, akiknek speciális korrekciós feladatokra van szükségük, szakemberek segítségét kérjük. A korai felismerésnek fontos szerepe van a minél hatékonyabb korrekcióban.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Szokásukká válik a helyes tisztálkodás
- Igyekeznek a környezetükben rendet tenni
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre való törekvés
- Önállóan öltöznek, ruhájukat ki-, begombolják, cipőjüket bekötik, kifűzik
- Ruhájukat esztétikusan összehajtván teszik a helyére
- Zsebkendőt használnak, használat után a szemetes kosárba teszik
- A tisztálkodás eszközeit helyére teszik, rendeltetésszerűen használják
- Önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek
- Esztétikusan terítenek, biztonságosan használják az evőeszközt. Étkezés közben halkán beszélgetnek
- Önállóan mernek a tálból és öntenek a kancsóból
- Igényük van a testmozgásra
- Vigyáznak saját és mások testi épségére
- Óvják, védik a természetet

4.3 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodás gyermek egyik legfőbb igénye az érzelmi biztonság. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodában családi, szerepelteljes, kiegyensúlyozott légkör állandó értékrend vegye körül gyermekeinket a beszoktatástól az óvodáskor végéig. Ez a hangulat alapozza meg óvodásaink érzelmi kapcsolatainak alakulását. A jó közérzet növeli a biztonságérzetet, nyitottabbá teszi a gyermeket társai és a felnőttek felé.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Fontos arra törekednünk, hogy gyermekeink kapcsolatát mind az óvodapedagógussal, mind a dajkával, mind, pedig egymással pozitív érzelmi töltés jellemezze. Fontos, hogy óvodánk egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

Közös tevékenységeket szervezünk, ahol az óvodáskorú gyermek viselkedésének, magatartásának legfőbb hajtóereje a szeretett felnőtt utánzása. Kialakul figyelmességük, önzetlenségük, fejlődik segítőkészségük. Célunk, hogy a gyermekek szokás- és normarendszerének megalapozásával kialakítsuk bennük a keresztény erkölcsi normákat, megismertessük a Jóisten szüntelen gondoskodásának meglétét. A mindennapi gyertyagyújtás is ezt szolgálja.

Elengedhetetlen a példamutatás szempontjából az óvodapedagógusi, dajkai attitűd, a dolgozók egymás közötti kommunikációja, bánásmódja, viselkedése a digitális eszközök használata során is. A folyamatos kapcsolattartás érdekében nem csak a személyes találkozásokat, hanem az infokommunikációs eszközök használatát és a különböző online csatornákat is igénybe vesszük.

Lehetőséget kell biztosítanunk a gyermekek számára, hogy kiélhessék természetes társas szükségleteiket. Elfogadjuk, elfogadtatjuk, tiszteletben tartjuk a különbözőségeket. Az óvodapedagógus irányítója, de egyben társa is a gyermeknek. Fontos, hogy ezt éreztessük, bízzunk benne akkor is, ha időnként helytelenítjük tettét. Mindig megértéssel, toleranciával fordulunk a gyermekekhez, akikkel igazságosan, az

egyéni sajátosságaihoz igazodva kell bánnunk. A pozitív töltésű viszonyok ápolásában jó segédeszköz lehet a humor is, ami a szeretet egy bizonyos formája, és mindennapi életünk része. A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához kialakuló érzelmi kötődését. Óvodánkban „szülős” beszoktatást vezettünk be, így a gyermekeknek a szülő jelenléte biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor közösen ismerik meg az óvoda belső életét, a napirendet, szokásokat. A gyermek érdekében, s igénye szerint fokozatosan történik a „leválás”. Óvodába lépés előtt lenne legszerencsésebb a családlátogatás, ahol megismerkedhetünk a gyermekek családban elfoglalt helyével, otthoni szokásaival. Mi valamennyien, akik ebben az óvodában dolgozunk, fontosnak tartjuk, hogy tisztelet, elfogadás és megbecsülés öveze az ide járó gyermekeket. Minden családból más és más értékrenddel kerülnek óvodába a gyerekek, ezért a környezettel kapcsolatos látásmód, viselkedéskultúra és értékrendszer kialakítása szempontjából az óvodáskor fontos szakasza az emberi életnek.

A gyermekekkel megismertetjük szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja. Fontos feladat a társadalmi környezet megismertetése, pozitív viselkedési formák, magatartások kialakítása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása) megalapozása. A hagyományápolás során a gyermek az óvodában olyan élményeket élhet át, amelyek a szülőföldjéhez, az otthonához kötik, egy életre szóló örökséget kap, hiszen rácsodálkozhat a jóra, szépre, azok megbecsülésére kap útmutatást.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint igénybe vesszük a megfelelő szakember segítségét (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, stb.).

ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATA AZ ÉRZELMI NEVELÉS TERÜLETÉN

- Alakítsa ki a közösségi élet szabályait, segítse a szocializációt
- Segítse elő a gyermekbarátságok kialakulását
- Bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon
- Segítse elő, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje, becsülje azokat

- Biztosítson lehetőséget a közösség érdekében végzett munka örömeinek átélésére, együttműködésre a közös cél érdekében
- Ápolja az óvoda hagyományait – névnap, születésnap, ünnepek, rendezvények, versenyek – mert azokon való részvétel lehetővé teszi a gyermek közösségi érzésének erősödését, örömeit biztosítja.
- Motiválja a gyermeket a vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére, mely elősegíti akaratának, önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának fejlődését
- Biztosítson közös élményeket, tevékenységeket, melyek az összetartozás érzését erősítik
- A kapcsolat építése a szabadságra, őszinteségre, nyíltságra történjen
- Elfogadja, tiszteletben tartja a különbözőségeket
- A gyermekek megtanítása a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekhez, társakhoz való helyes viszonyulásra.
- A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel.
- Együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, gyermekekhez, felnőttekhez
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szabályainak, játékszabályoknak a betartása
- Segítenek egymásnak, szívesen dolgoznak a közösségért
- Konfliktusos helyzetekben egyezkednek társaikkal
- Érdeklődnek barátaik iránt, a vendégeket szeretettel fogadják
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit
- Ismerik saját képességüket
- Igyekeznek legyőzni az akadályokat
- Tudják, mi a helyes, mi a helytelen

4.4 Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az óvodás korú gyermek elsődleges tevékenysége a játék. Érzelmi képességei, érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, gondolkozása, kreativitása leginkább ezen keresztül fejlődik. Szükség van azonban az óvodapedagógus által tudatosan szervezett és irányított a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységekre, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozásokra. Óvodánkban a gyermekeknek változatos, érdekes tevékenységeket biztosítunk, melyekkel lehetőséget adunk az érdeklődésük kielégítésére, a gondolkodás örömeinek átélésére és az alkotásra egyaránt. A gyermek értelmi képességei fejlesztésének fontos eszköze az anyanyelvi nevelés. Ezért úgy érezzük, hogy nem kezelhető elszigetelten. Áthatja mindennapjainkat, átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elem minden más nevelési feladat megoldásában, természetesen a javítgatás elkerülésével.

Az anyanyelvi nevelés célja

- Az érthető, kifejező beszéd képességének kialakítása.
- A gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének elősegítése.
- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése.
- A beszéd váljon a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé.

A gyermekeknek biztosítjuk, hogy tapasztalatait, ismereteit rendszerezze, bővítse, különböző spontán és tervezetten szervezett tevékenységekben és élethelyzetekben gyakorolja. Másrészt az értelmi képességek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotó képesség – fejlesztéséhez érdekes, játékos tevékenységeket teszünk lehetővé, melyek során további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről – melynek következtében ismereteik bővülnek, anyanyelvi képességeik fejlődnek.

- ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATA AZ ANYANYELVI NEVELÉS TERÜLETÉN
- Követésre méltó beszéd: egyszerű, világos, de változatos (a gyermekek életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség stb.)
- Beszéde legyen szemléletes, kérdései ösztönözzék a gyermek természetes beszédkedvét, kommunikációját
- Érzelmi indíttatású, játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül élményekkel, tapasztalatszerzéssel a környezetünk iránti érdeklődés felkeltése, a tudásvágy ébrentartása
- A gyermekeink szókincsének bővítése – beszélő környezet biztosítása
- Hagyjon időt a gyermeknek, vegye figyelembe az egyéni fejlődés különbségeit
Fontos, hogy a különböző beszédképességgel rendelkező gyermekek mindegyike sikerélményhez jusson.
- A látás-hallás esetleges sérüléseinek időbeni felfedezése
- A beszédfejlesztéssel foglalkozó pedagógusok bevonása a fejlesztésbe
- Az óvodai logopédiai kezelés folyamatos megszervezése
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, különböző tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása
- Gyermeki kérdések támogatása, megválaszolása
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, a kognitív képességeinek fejlesztése

5 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

5.1 Játék

“AMIKOR A FÖLD ALAPJAIT MEGTEREMTETTE, OTT VOLTAM MELLETTE, MINDENT ELRENDEZTEM, ÉS GYÖNYÖRKÖDTEM NAP NAP UTÁN, SZÍNE ELŐTT JÁTSZADOZTAM MINDENKOR.” PÉLD 8,30

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Érzelmi szempontból is rendkívül jelentős, hiszen átélt élményei, tapasztalatai tükröződnek benne. A mással nem helyettesíthető játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékban éli át. Játék közben a gyermek felszabadult, derűs, örömforrást jelent számára. A közvetlen környezetéből származó feszültség játékában feloldódik, illetve különböző képességeinek fejlődését segíti elő. Így a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé válik.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt. A szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvodában a játék egész napot kitöltő tevékenység, melynek különböző fajtái megfigyelhetőek. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez azonban meg kell teremtenünk a megfelelő csoportlégbört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket és a szabad választás lehetőségét. Fontos, hogy óvodapedagógusaink feladata azoknak a feltételeknek az előteremtése, melyek kedvezően hatnak a játék és a különböző játékformák kialakulásához, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus

szerepjátékhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játék és a hitre nevelés kapcsolata

A gyermek játékában ismeretei, a világról alkotott képe tükröződik. Az óvónő feladata, hogy a gyermek játékában is ki tudja fejezni hitét. Ehhez a szükséges eszközöket, ötleteket biztosítja számukra. A keresztény értékek, segítségnyújtás és szeretet legyen a játékot átható szellemiség és ne az agresszió és erőszak. A pedagógus feladata a játék által, a keresztény értékrendre fogékony, kreatív, alkalmazkodni tudó, empátikus gyermekek nevelése.

Lényeges szempontjaink:

Az óvodapedagógusnak lehetőséget kell biztosítani az élményszerzésre. A megfelelő légtér. Legyen mód a játék önálló kezdeményezésére, kibontakozására, elmélyítésére, nyugodt, vidám hangulatra. A különböző jellegű játékok más-más helyet igényelnek. Kialakíthatunk állandó és ideiglenes játszóhelyeket, pl. festéshez, mintázáshoz, szimbolikus szerepjátékokhoz, babázáshoz, legozáshoz, építéshez. A gyerekek ezeket szabadon változtathassák, így biztosítják az elkülönülést, a játék intimitását.

Játékidő: Mivel a játék a legalapvetőbb tevékenysége a gyermeknek, ezért természetes, hogy a napirendben erre kell a legtöbb időt biztosítani. A játékra lehetőleg összefüggő időt biztosítunk a játékidőben. Fontos, hogy ne zavarja meg sem, az óvodapedagógus sem a társak a játék folyamatát. Minél több tartalmas játékot játszhatnak a gyermekek, annál jobban és gyorsabban érik el fejlődésük optimális szintjét.

Eszköz. A játékeszközök motiválják, ösztönzik a gyermeket a játékra. Ezért minden korosztálynak olyan játékszereket kell biztosítanunk, mely elmélyült játék kialakulását eredményezi, pl. ruhák, építőjátékok, társasjátékok, fodrász, piacos. Természetesen fontos, hogy anyaguk, méretük megfeleljen, és esztétikus legyen. Törekednünk kell a természetes anyagokból készült játékeszközök biztosítására is. Napirendünkben is megmutatkozik a játék kiemelt szerepe. A gyakorló játék során a gyermekek az eszközök tulajdonságával, anyagával, a tárgyak működésével ismerkednek meg. Ezek az anyagok a csoportszobában a gyerekek rendelkezésére

állnak. Pl. öltöztethető, rakosgatható, húzogatható játékok azok, melyek megfigyelhetőek e játékokban Elsősorban a 3-4 éves gyermekek játéktípusa ez.

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta a szimbolikus szerepjáték. Ismereteiket, tapasztalataikat, és mindezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi. Közvetlen környezetükből, az érzelmileg hozzájuk közel álló felnőtteket utánozzák. A csoportban leggyakrabban előforduló szerepjáték, pl. az orvosos, fodrászos, papás-mamás, piacos stb. Mindezeket izléses, ötletes eszközök biztosításával próbáljuk színesebbé, elmélyültebbé tenni.

A gyerekek kockákból, játékszerekből különféle tárgyakat, építményeket hoznak létre. Mindezek a konstruáló játék eredményei, mely rendkívül változatos eszközöket és anyagokat igénylő játékfajta. Csoportjainkban megtalálható a lego, építőjáték, túske, duplo, pötyi, mozaik, melyekkel gyakran és szívesen játszanak gyermekeink.

Fontos, hogy óvodapedagógusaink olyan szabályjátékot biztosítsanak, melyet a gyerekek szívesen és könnyen betartanak. Ezek a játékok főként a gyerekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik. A szabályjátékhoz a dalos, mondókás, népi játékok, fogócskák, bújócskák, körjátékok is tartoznak. Értelmi képességet fejlesztő játékok: társasjátékok, kirakók, dominók, kártyák, nyelvi játékok, memória, párosítók stb.

5.1.1Az óvodapedagógus játéka a gyermekekkel

Fontos, hogy az óvodapedagógusaink találékonyak, ötletesek legyenek, mely nagy hatással van a gyerekekre. Egy-egy jó ötlet az egész csoport hangulatának meghatározójává válhat. Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével és megfelelő eszközök biztosításával, és az egyéni képességektől függően segíti a játék fejlesztését. Esetenként kihasználja az IKT eszközökben rejlő lehetőségeket is. Élményszerzési lehetőségeket biztosít és korosztálytól függően serkenti a játék fejlesztését. Biztosítson élményszerzési lehetőségeket a különböző játékformákhoz, építsen a gyermekek indirekt reakcióira. Fontos feladat megismertetni az óvodásokkal az eszközök használatát, a különböző anyagokat, a rajzolás, mintázás, kézi munka különböző alapelemeit, eljárásait.

Ezeket a gyerekek részvétele érdeklődésüktől függően alakul. Beavatkozásra akkor van szükség, ha a játék megreked vagy a testi épséget, veszélyezteti. Az óvodapedagógus és a gyerekek közösen a csoportra jellemző szabályokat alakítanak ki, amelyek biztosítják a nyugodt, zavartalan játékot. A sajátos nevelési igényű gyermekeknek igyekszünk színesíteni a játékát. Az óvodapedagógus a csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktusmegelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet. A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

5.1.2 Udvari játékok

Az udvari élet a gyerekek fejlődésének egyik fontos terepe. Köztudott, hogy az óvodáskorú gyermekek szinte határtalan mozgásigényűek, ezért nemcsak önmagában a szabad levegőt, hanem a mennyiségben és minőségben optimális mozgást kell biztosítanunk. A szabadon játszó gyerek a sokféle mozgáspróba után megtanulja a veszélyhelyzet felismerését és megszüntetését.

Sokféle mozgásos szabályjátékot, népi dalos körjátékot kell kezdeményeznünk, amelyek talán a szabad természetben kapják meg eredetükhöz legközelebb álló jellegüket, hangulatukat. Sokféle sport- és versenyszerű játék számára csak a szabad levegő a tágas tér ad teljes értékű terepet. Ki kell használnunk az olyan helyzeteket a szabadban, amely érdekessé, változatossá, meghitté teheti gyerekeink udvari életét, pl. rajzolás, festés, barkácsolás, plédok, sátrak, babakocsik, mesekönyvek stb. Ha udvari életünk sokszínű, gazdag és örömteli, akkor gyermekeink fogékonyá, önállóvá, aktívvá válnak az óvodai élet egyéb területein is.

ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATA A JÁTÉK TERÜLETÉN

- Az óvodapedagógus biztosítson megfelelő helyet, időt, eszközt, a játékra inspiráló pozitív élményeket
- Az óvodapedagógus szerepe a mindig rendelkezésre álló, együttműködésre és segítségre kész partner, akihez bármilyen problémával szívesen fordulnak a gyerekek. Segítése akkor fejlesztő, ha az csak olyan szintű és mértékű, amilyenre az adott gyermeknek szüksége van.
- Az óvodapedagógusnak a játékidőben megfigyelési feladata is van. Érdeemes huzamosabb ideig figyelemmel kísérnie egy-egy játszó csoportot, hogyan közelednek egymáshoz, hogyan bővítik a játéktémát, hogyan rendezik a felmerülő konfliktusokat. Ki milyen szerepet tölt be a csoportban, ez a sokirányú megismeréshez nyújt lehetőséget.
- Az óvodapedagógus a játékból kiinduló spontán vagy tervezett fejlesztési lehetőségeket szervezhet.
- Az óvodapedagógus szerepe tehát a következőkre terjed ki: a játék megfelelő segítésére, a gyermekek sokirányú megfigyelésére és a gyermekismeretre.
- Pedagógiai munkája során képes kell legyen építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Változatos tevékenységek gyakorlásával fejlődik a gyermekek önismerete, kialakul bennük az együttjátás igénye. Fejlődik a szabálytudatuk.
- A játszócsoportok között jó társas kapcsolatok alakulnak ki, ahol egymás játékát kiegészítik, segítik, problémahelyzetek megoldására vállalkoznak.
- Megismerkednek a játékok, építőelemek tulajdonságaival, bonyolult építményeket lesznek képesek létrehozni.
- A gyermekek játékában dominánsan jelentkezik a szerepjáték. Ehhez önállóan alakítják ki a teret, eszközöket biztosítanak, képesek szerepeket vállalni, megosztani, esetleg arról lemondani.
- Az ismert meséket többször dramatizálják és bábokkal is el tudják játszani azt.
- Kitalálnak szabályjátékokat, és képesek a szabályok, normák betartására.

5.2A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek, tapasztalatainak bővítése, rendezése és a képességek fejlesztése. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését segíti elő. E tevékenység közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, önmaga lehetőségeit, korlátait. Játék közben jönnek létre a gondolkodási tevékenységek első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelmi világa, kitartása, alakul szabálytudata.

A felfedezés lehetőségének biztosítása, a kreativitás fejlesztése, ami az óvodapedagógusok feladata. Ezen kívül feladata, hogy a sokoldalú érdeklődés kielégítéséhez minden esetben a megfelelő eszközöket és módszereket válassza ki. Fejlessze gyermekeinek önállóságát és feladattudatát. Legfontosabb feladata az értelmi képességek fejlesztése, a gyermekek eltérő ütemben való fejlődését figyelembe véve. Többféle módszertani megoldásban is gondolkodjunk, az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazzuk módszereinket. Az óvónő a tevékenységek tervezésekor komplex módon vegye figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait, stb.

Az óvodáskorban szerzett tapasztalatok nagy hatással lehetnek a gyermek iskolai tanuláshoz való viszonyára. Ezért nagyon fontos, hogy minden esetben játékos legyen a tanulás, hogy a gyermek megszeresse azt, érdeklődő maradjon.

Ebben egyedül az óvodapedagógus tud a gyermeknek segíteni. Megfelelő eszközök, módszerek, ötletek kiválasztásával, rendszeres dicsérrel és pozitív megerősítéssel, ami a gyermekeket nagymértékben ösztönzi. Tanulásra az óvodai élet minden pillanatában lehetőség van. A természetes helyzetek mellett az óvodapedagógus szimulált helyzeteket is létre tud hozni, különböző szervezett tevékenységi

formákban. Problémahelyzetek kialakításával elősegíthetjük az önálló gondolkodást. Fontosak azonban a gyermekek számára a spontán, természetes helyzetek, amikor gyakorlatban cselekvő aktivitással fedezik fel az őket, körülvevő világot. A kezdeményezésekkel, beszélgetésekkel, megfigyelésekkel igyekszünk biztosítani a gyermekek számára a cselekvéses tanulást. Amikor csak lehet, tapasztalatszerző sétára, kirándulásra indulunk, hisszük, hogy a gyermekek ilyen alkalmakkor még fogékonyabbak, érdeklődőbbek. A kipróbálásra, cselekvésre spontán játékos tapasztalatszerzésre nagy hangsúlyt fektetünk. A kezdeményezésekkel, beszélgetésekkel, megfigyelésekkel igyekszünk biztosítani a gyermekek számára a cselekvéses tanulást. Tudatosan törekszünk a gyermekek motiválására, aktivizálására. A tanulás során felhasznált eszközeinket digitális eszközöket is ideértve (CD-lejátszó, projektor, interaktív tábla, fényképezőgép, számítógép) úgy választjuk ki, hogy azok a gyermekek érdeklődésére, aktivitására előzetes tapasztalataira, ismereteire épüljön, a gondolkodási műveletek alkalmazására ösztönözzön.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív egyéni, fejlesztő értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, ehhez gazdag értékelési eszköztárral kell rendelkeznie. Visszajelzései, értékelései legyenek világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkozzanak. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezzük-értékeljük, és belőlük kiindulva fejlesztjük őket.

A TANULÁS LEHETSÉGES FORMÁI AZ ÓVODÁBAN:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

5.3 Verselés, mesélés

Az óvodai nevelés egyik páratlan eszköze a mese és a vers. Életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. Ritmusa, képi ereje, folyamatossága és hangulata fogva tartja a képzelőerőt és összekapcsolja a mesélőt a hallgatósággal. A mese épp úgy, mint a játék, örömforrás, érzéki érzelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese az anyanyelv zenéje, melynek beszédnevelő, „én” erősítő és a személyiséget összerendező hatása van, erkölcsi fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese hallgatása közben a valós világból egy mesevilágba lép át képzelete segítségével, fantáziája szabadon szárnyal. Szereplőkkel azonosul, ezért döntő szerepe van a gyermekek erkölcsi és érzelmi-értelmi fejlődésében.

A verseket színező rímekre rögtön felfigyelő gyermek, mozgással kíséri a szöveget, hiszen a vers, fő esztétikai forrását a ritmusa, zeneisége adja és nem mindig a tartalma. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilág irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát.

A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek

érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.”

A mesék, versek közvetítése során igen fontos feladatunk a gyermek anyanyelvi nevelése. A versek, mesék hallgatása során megismerkednek a gyermekek a magyar nyelv szépségével, kifejezőerejével. A helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel megalapozzuk a biztonságos önkifejezést. A korosztálynak megfelelő irodalmi élmény nyújtásával felkeltjük az irodalmi érdeklődést. A magyar gyermekköltészet a népi, dajkai hagyományok gazdag alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. Mindig gondosan kell kiválogatni, hogy milyen irodalmi alkotásokkal ismertetjük meg a gyermekeket. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Témájuk kapcsolódjon évszakokhoz, ünnepekhez, játékokhoz, napi tevékenységekhez, tárgyi világhoz. A mennyisége életkornak megfelelő legyen.

A hitre nevelés és a verselés, mesélés kapcsolata

Az óvodai nevelésben általában ajánlott irodalmi anyag közvetítése mellett, bibliai történetekkel is megismerkednek gyermekeink. Nagyon fontos, hogy minden esetben felhívjuk figyelmüket arra, hogy ez igaz történet, és nem mese! Vallásos témájú gyermekverseket tanulunk, melyek az imákon kívül segítik a gyermekek hitének elmélyülését.

TEVÉKENYSÉG SZERVEZÉSE:

A kiscsoportos gyermekek beszoktatásához segítséget nyújtanak a lovagoltatók, simogatók, tapsoltató játékok. A napi játékba ágyazva fontos a napi szintű mesélés, illetve az elalvás előtti mese. A mesével és a verssel való ismerkedéshez fontos a meghitt légkör megteremtése, a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat kialakítása.

Óvodapedagógusaink feladatai:

- Fontos, hogy meséljen minden nap
- Alakítsa ki a megfelelő feltételeket a meséléshez, verseléshez
- A mesélés és verselés példa értékű legyen
- Az eszközök és módszerek, kiválasztásában vegye figyelembe a gyermekek életkorát, fejlettségét
- Fejlessze a gyermekek nyelvi képességét
- A nap bármely időszakában teremtsen alkalmat arra, hogy a gyermekek elmondják, elbábozzák, dramatizálják kedvenc meséiket, verseiket.
- Adjunk lehetőséget a saját vers-mese alkotására, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálására, hiszen ez az önkifejezés egyik módja

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az elhangzott versek, mesék ismétlését kérik
- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott vagy hallott verset
- A gyermek befogadóból előadóvá válik
- Várják, kérik a mesét, maguk is segítenek a mesemondásban, a mesehallgatás feltételeinek kialakításában
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz szükséges szokásaik
- Figyelmesen, csendben végig hallgatják a mesét
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudja kötni
- A mesehősök történeteit beviszik a játékaikba
- Szívesen dramatizálnak, báboznak
- Önállóan nézegetnek mesekönyveket, vigyáznak rá.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni
- Tisztán, érthetően, az életkoruknak megfelelő fejlettségi szinten beszélnek, életkoruknak megfelelő a szókincsük

5.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös éneklés során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, egyenletes lüktetés, a mozgás, szépségét, a közös éneklés örömét, ezzel formáljuk zenei hallásukat, ritmusérzéküket és mozgáskultúrájukat.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink játék közben szerezzék meg zenei készségeiket és ismerjék meg az alapfogalmakat. Óvodánkban a zenei élmény a mindennapi lehetőségek részévé válik felnőtt minta alapján spontán utánzással, de kezdeményezhetik a gyermekek vagy az óvónő is. Az éneklés segíti a szavak pontos, szép kiejtését. Az óvodás gyermek zenei neveléséhez igényes zenei anyagot állítunk össze, mely változatos és figyelembe veszi a gyermekek egyéni képességeit, eltérő fejlődési ütemét, a csoport összetételét és képességszintjét. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközüül szolgálnak az óvodások zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A dalos játékok élményt adó tevékenységek a gyermek számára, melyhez biztosítjuk a gyermeki fantázia kibontakozását segítő eszközöket, valamint a megfelelő helyet és levegőt.

A zenehallgatáshoz olyan műveket választunk, amelyek felkeltik a kicsik érdeklődését az értékes zene iránt, ünnepekhez, eseményekhez, évszakokhoz kapcsolódó népdalokat, más népek dalait, altató dalokat és klasszikus zenét, kortárs műveket is. Figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi, vagy etnikai kisebbséghez való tartozását is. Az ének- zene és az ehhez kapcsolódó mozgás, gyermektánc az óvodai mindennapok része, a felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének. Mozgásukat dalos játékaik és az ahhoz kapcsolódó népi gyermektánc elemek teszik szebbé, összerendezettebbé. A nap

bármely szakaszában énekelhetünk egy dalt: reggel, játék közben, alvás előtt, ébredéskor, és szólhat egy gyermekhez vagy az egész csoportnak is.

A körjátékok során megvalósuló irányított mozgásos tevékenység pozitívan hat a gyermek személyiségére: fejlődik pozitív énképe, önkontrollja, együttműködési készsége, szabálykövető társas viselkedése. Zenei nevelésünk anyagát főképpen az ÉNO-ból, a Zenehallgatás az Óvodában, Kis emberek dalai, és egyéb kiadványokból, továbbképzéseken tanultakból, népzenei gyűjteményekből válogatjuk; előtérbe helyezzük a népi mondókákat, dalosjátékokat, kiolvasókat. Kihasználjuk az internet adta lehetőségeket is.

Fontosnak tartjuk a zenei alkotókedv felébresztését, spontán formában. Ennek formái: ritmus-, dallam visszhang, zenei kérdés-felelet. Zenei élményeket próbálunk biztosítani egy-egy zenés produkció megtekintésével is. Ének-zenei nevelés során fontos a tevékenységben megvalósuló tanulás: a gyermek tud a szabályokhoz alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteit, önfegyelme alakul. Új élményekre, tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert.

Az ének-zene elősegíti a gyermek biztonságérzetének növekedését, gátlásainak feloldását, közösségi érzésének és magatartásának alakulását. Kialakulhat a dalok egy csokra, melyeket közös programokon együtt énekelünk. A gyermek számára öröm az éneklés, mely során fejlődik zenei emlékezetük, képzeletük, esztétikusan formálódik járásuk, mozgásuk, testtartásuk. Egyszóval az ének, a zene hatására a gyermek lelki egyensúlya teremődik meg.

A hitre nevelés és a zenei nevelés kapcsolata

Az ének kiváló hatékony eszköze annak, hogy a gyermekeket a vallási eszmékkel megismertessük. Az éneklés a hit után az Isten egyik legcsodálatosabb ajándéka. Dalanyagot, mondókákat a magyar gyermekjáték-hagyomány anyagából merítünk, de a keresztény énekeskönyvekből is tanítunk énekeket, kis hangterjedelmű dalokat. Nagyobb hangterjedelmű dalokat mi felnőttek énekelünk zenehallgatási céllal.

Óvodapedagógusaink feladatai az ének, zene, énekes játék területén

- A zenei anyagokat életkornak és fejlettségnek megfelelően válassza ki.
- Biztosítson zenei élményeket, keltse fel zenei érdeklődésüket,

- Fejlessze zenei hallásukat, ritmusérzéküket, mozgáskultúrájukat játékos képességfejlesztés során.
- Ismertesse meg a mondókák, dalok, táncok, gyermekjátékok világát.

Legyen felkészült, s rendelkezzen olyan zenei képességgel, készségekkel, amelyek lehetővé teszik a zenei élmény nyújtását (6 hang terjedelmű, tiszta éneklés, hangszerhasználat, megfelelő mennyiségű és minőségű gyermekdal ismerete)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek tudjanak tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni C' és C" abszolút magasságok között
- Képesek legyenek megkülönböztetni környezetük hangjait.
- Ismerjék meg és tudják megkülönböztetni a zenei fogalompárokat:
- A gyermekek ismerjék fel a magas és mély éneklés közötti különbséget, maguk is tudjanak magasabban, mélyebben énekelni, dalt kezdeni.
- Ismerjék a halk és hangos közötti különbséget, tudjanak halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni
- Figyeljenek fel az óvodapedagógus és társaik énekének és beszédhangjának különböző hangszínére.
- A gyermekek tudják megkülönböztetni az egyenletes lüktetést a dal ritmusától
- Képesek legyenek szöveges ritmusmotívumok visszatapsolására.
- Mozgásuk harmonikus legyen, képesek legyenek mozdulatok utánzására, táncra.
- Egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végezzenek. Itt meg kell említenünk a német nemzetiségi nevelést, mely során a magyarországi németek kultúrkincsét is megismerhetik.
- Használjanak óvodapedagógusi segítség nélkül ütőhangszereket. Egyes ritmushangszerek minden csoportban megtalálhatóak, melyeket kedvük szerint használhatnak.
- Élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Gátlások nélkül tudjanak énekelni.

5.5 Rajzolás, festés, mintázás,

5.5.1 KÉpalakítás, kézimunka

Az ábrázoló tevékenység megjelenik játékidőben, spontán módon és szervezett, kötött tevékenységekben is. A gyermekek kedvelt elfoglaltsága. Lehetőleg a gyermek maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, hogy kibontakozhasson alkotókedve az ötlettől a megvalósulásig.

Gondolataikat, érzéseiket megfogalmazhatják síkban vagy térben. A rajzolás, festés, mintázás lehetőséget teremt arra, hogy gyermekeinket mind testileg, mind lelkileg felkészítsük és, hogy megismertessük velük a helyes életmódot. Az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Ez fogalmazódik meg a célokban, feladatokban is: A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során gyermekeinket képi, plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatjuk, esztétikai érzésüket formáljuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Formálódnak képzeletük, tartalmasabbak lesznek fogalmaik. Segítjük az óvodások egyéni fejlettségéhez és képességéhez igazodva a téri-, formai- és színeképzetek kialakulását, gazdagodását. Lehetőséget adunk vágyaik, terveik, önmaguk kifejezésére. A gyermek érdeklődése és megfigyelései elősegítik a szépség iránti vonzódás alakulását, amely egy belső lelki egészség kialakulásához vezet. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. E tevékenység során megismertetjük őket különböző munkafogásokkal, anyagokkal, technikákkal, melyek elősegítik a minél jobb kezűgyességet, finommotorikát.

A hitre nevelés a gyermeki alkotásokban

A gyermek alkotásaiban az tükröződik, amit a világról tud, vagy gondol, és amit érez. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Rajzaiban és egyéb műveiben

megjelenik HITE is. A tevékenységek folyamán ábrázolunk egyházi jelképeket is. Arra buzdítjuk őket, hogy az általunk élményszerűen közvetített bibliai történeteket is rajzolják, fessék le. Együtt örülünk alkotásainak és sikerének is. A gyermekeket körülvevő csoportszoba berendezése és az óvónők munkái is része vizuális kultúránk átadásának. Ezekkel példát adunk számukra. Ezekben is megjelenik keresztény szemléletünk és jelképeink.

Tevékenységformák

- Rajzolás,
- Festés,
- Mintázás,
- Építés,
- Képalakítás,
- Konstruálás,
- Kézimunka,
- Műalkotásokkal ismerkedés, való
- Környezetalakítás,
- Plasztikai munkák

Óvodapedagógusaink feladatai a rajzolás, mintázás, kézimunka terén

Az ábrázoló tevékenységre teremtse meg a szükséges helyet, időt és a megfelelő légkört.

Emellett fontos az eszközök, anyagok biztosítása, amelyek játékidőben is álljanak a gyermekek rendelkezésére.

Ismertesse meg őket a rajzolás, mintázás, és kézimunka különféle technikáival, amelyekkel újat tudnak alkotni.

Ábrázolással fejlesztjük a gyermek látását, mozgását, tapintását, díszítőmunkákkal ritmusérzéküket.

- Fektessen nagy hangsúlyt a környezet kialakítására, elsősorban természetes anyagokból készült bútorokkal és dekorációval teremtse meg az esztétikus, egészséges, légkört.
- Alakítson ki igényt az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására, a szép iránti nyitottságra. Adjon lehetőséget a gyermeknek, hogy saját fejlettségi szintjén, saját elgondolásait, saját élményeit valósítsa meg.

Rendkívül fontos, hogy újabb ötletekkel motiválja a gyermekeket az alkotásra. Emellett figyelembe kell vennie a képességbeli különbségeket, és lehetőséget kell adni az önálló elképzelések megvalósulásának.

Az élményhez juttatás, sikerélmény biztosítása mellett fejlessze a kreativitást és minden alkotást külön értéként, kezeljen.

Felkészültségét bizonyítsa az, ahogy szoros kapcsolatot alakít ki gyermekkel és szülővel egyaránt, valamint biztatja a szülőket, segítséget, ötleteket nyújt nekik.

A csoportszobai tevékenységek mellett biztosítsa az udvari lehetőségeket is, hiszen a levegőzés hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez. Eközben pedig újabb alkotásokat hozhat létre. Hiszen homokozhat, táblára rajzolhat krétával, hógolyókat, hóembert építhet, festhetnek a szabadban és az óvónő kreativitásától függően még számtalan módot, találhatnak a szabadban történő alkotásra.

5.5.2 Barkácsolás

A gyermekek a szerepjátékban az élethelyzeteket jelenítik meg és hogy ez a valósághoz hű legyen, szükségük van különböző eszközökre. Ezeket óvónői segítséggel vagy önállóan is el tudják készíteni barkácsolással. A mesedramatizálás is jó alkalmat teremt a szereplők megformálásához, egyéni elképzelések alapján való elkészítésükhöz.

Óvodapedagógusaink feladatai a barkácsolás területén

- Alakítsa ki a gyermekekben az eszköz iránti igényt, illetve azt, hogy próbálják meg maguk elkészíteni azokat, és alkalmazzák játékukban.
- Mindehhez meg kell teremteni a szükséges feltételeket: hely, idő, légkör, szerszámok (balkezeseknek is), anyagok.
- Legyen a csoportszobában egy kialakított barkács-sarok, ahol mindezek a kellékek játékidőben is a gyermekek rendelkezésére állnak.
- Ismerjenek meg a gyermekek minél többféle anyagot, és legyen lehetőségük a gyűjtögetésre. (textil, papír, bőr, makk, dió, gesztenye, kavicsok, dobozok...)
- Barkácsolás során legyen példamutató, ösztönözze a gyermekeket újabb ötletek megvalósítására, és természetesen játékosan irányítson.

- Tanítsa meg őket saját munkájuk értékelésére, alakítsa kritikai képességüket.
- Mindeközben vigyázzanak saját és társaik testi épségére
- Elismerés, pozitív visszajelzés, kiállításokon, pályázatokon való részvétel lelkesíti a gyermekeket, további barkácsolásra ösztönzi őket.

5.5.3 Műalkotásokkal való találkozás lehetőségei

Az óvónőnek lehetőséget kell teremteni a műalkotásokkal való találkozásra. Figyeljék meg a környezetükben látható esztétikus jelenségeket, hangulati, térbeli, formai, színbeli szempontból (emberek, növények, időjárás, állatok) tekintsenek meg együtt különböző műalkotásokat (festmény, szobor, épület, szövés) menjenek el kiállításra, illetve az óvodában is rendezzenek kiállítást a saját műveikből. Találkozzanak a helyi kézművesekkel, tevékenység közben lássák a művek születését, legyen alkalmuk azt kipróbálni Ilyen mesterek a fazekas, szövőnő, tojásdíszítő, bútorfestő, gyöngyfűző, fafaragó, ahol újabb technikákat csodálhatnak meg, a hagyományőrzés is megvalósul. A műalkotásokban, népművészeti tárgyakban megfigyelhetik a díszítés módokat, színvilágot, a kézművesek látogatásakor megfigyelhetik a tárgykészítési eljárásokat. A díszítőelemek sokszor rokonságot mutatnak a gyermeki látásmóddal: egyszerűség, lényegmegragadás, érzelem és képzelet gazdagság, eleven színvilág. Ilyen közös alapok meglétével igen eredményesen bontakozhatnak ki az óvodás gyermekek alkotó-alakító tevékenysége.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ismerjék és nevezzék meg a színeket.
- Alkalmazzák a helyes fogásmódot (ceruza, ecset) és a tanult technikákat (ragasztás, tépés, hajtogatás stb.)
- Alkosson véleményt saját és társai munkájáról.
- Legyen igénye az esztétikus környezetre.
- Munkái legyenek egyre színesebbek, változatosabbak és részletes kidolgozásúak.
- A firka létrehozásától jusson el a formaábrázolásig.
- Legyen képes érzelmeit ábrázolásban kifejezni.

5.6 Mozgás

Fontos a mozgás megszerettetése, a spontán mozgáslehetőségek kihasználása. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyerekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató, finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait. A mozgásos játékok fejlesztik a gyermek természetes mozdulatait (járás, futás, ugrás, támasz, dobás, függés, egyensúlyozás stb.), a testi képességeket, mint pl. az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, alkalmazkodóképességét, valamint a személyiség akarati tényezői átalakulását. (pl. a társra odafigyelés).

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

Tornának, játékos mozgásnak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszköz nélkül spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket

és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítanunk.

A spontán – a játékban azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására. Mindezekre lehetőséget nyújt a rendszeres játékban gazdag, egyéni képességeket figyelembevevő, kellő aktivitást biztosító mindennapos testnevelés. De minden adódó lehetőséget ki kell használnunk a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. Mindezt természetesen udvaron és a kirándulások, séták útján is biztosítani tudjuk.

A MOZGÁSFEJLESZTÉS A KÖVETKEZŐ TERÜLETEKEN VALÓSUL MEG:

- a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben
- mindennapos örömmozgás alkalmával
- testnevelés foglalkozásokon.

Óvodapedagógusaink feladatai a mozgás területén

- Teremtse meg a különböző szervezeti formákat a gyermekek mozgásigényének kielégítése érdekében.
- Biztosítson megfelelő helyet, időt és változatos eszközöket a mozgáshoz.
- Ügyeljen a gyermekek testi épségének megóvására.(veszélyhelyzetek elkerülése)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek mozgása az óvodáskor végére a következőképpen alakul: növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé és megfelelő ritmusúvá válik.
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- Cselekvő képességük gyorsá, mozgásban kitartóvá válnak.
- Fejlődik a tér-, és időtájékozódó képességük.
- Képesek lesznek a természetes járást ütemes járásra változtatni
- Hat-nyolc lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt tudnak átugrani.

- Állórajtból kiindulva a 20-30 m futás sem jelent számukra gondot.
- Ügyesen talicskáznak, egyensúlyoznak, függőállásban lábmozgást végeznek, kislabdát hajítanak távolba és a helyben végzett labdavezetés is biztossá válik az óvodás kor végére.
- Mindezek kialakításával törekszünk arra, hogy óvodásaink mozgáskultúrája minél magasabb szintre emelkedjen, mozgásuk esztétikussá váljon.

5.7A környező világ tevékeny megismerése

Életünk meghatározó közege környezetünk. Az óvodai nevelés területeit a természeti – emberi - tárgyi környezet köré csoportosítjuk általában, hiszen ez az a közeg, ami természetes módon mindent átölel. (A környezeti nevelés valamennyi tevékenységi formát áthatja: Verselés, mesélés; Ének, zene, énekes játék, gyermektánc; Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; Mozgás.)

Az óvodai nevelésünk célja olyan érdeklődési kedv felkeltése a természeti jelenségek iránt, amely kellő alapja lehet a természet- és környezetbarát életmódnak, olyan tudat formálás, mely megtanítja a gyermekeket a természeti és az ember alkotta környezettel való tudatos együttélésre, védelmére, megóvására. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi és téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét,

az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Ki kell használnunk gyermekeinkre jellemző személyiségi tulajdonságokat, mint a fokozott tevékenység vágyát, nagyfokú érdeklődést, kíváncsiságot. Ebben nagy segítségünkre lehet szűkebb környezetünk, Bodajk. Mivel itt élünk, a megtapasztalást, a közvetlen élményszerzést, elegendő helyet, időt, eszközöket kell biztosítanunk minden területen.

A katolikus nevelés és a környezetünk megismerése

Olyan szokásokat alakítunk ki, melyek a jó Isten által teremtett természet védelmét, a kulturált környezet igényét szolgálják, miközben erkölcsi értékek, tartalmak közvetítésére fordítunk nagy gondot. Célunk megéreztetni a gyermekekkel, hogy „barátunk” a világ. A jó Isten mindent úgy alkotott meg, hogy nekünk jó legyen. Megajándékozottak vagyunk általa, ezért vigyáznunk kell a világra, – használjuk, tovább szépítjük. (Teremtésvédelem: hogyan használjuk, hogyan óvjuk?)

Az óvoda udvarán, séták és kirándulások alkalmával felhívjuk a gyermekek figyelmét a teremtett világ szépségeire. Aki csodálkozni tud, rendelkezik azzal a képességgel, amely a hithez szükséges, hogy ne csak a külső megnyilvánulási formákra figyeljen, hanem megsejtse, ami ezek mögött van.

Szeretnénk, ha a gyermekek a templomot, annak környezetét megismernék. A templomokban szervezett kiállításokat is megtekintjük, ha azok a gyermekek életkorának megfelelőek.

5.7.1 A társadalmi és természeti környezet

Óvodáskorban mély nyomokat hagynak azok a tapasztalatok, melyeket ekkor élnek át gyermekeink, ezek lehetnek pozitívak, negatívak. Ezért nagyon fontos, hogy olyan környezetet alakítsunk ki óvodánkban, hogy minél több pozitív tapasztalathoz jussanak gyermekeink. Ezeket az élményeket kirándulásokon, sétákon is átélhetik a gyerekek. Megfigyeljük a változó természetet.

Összel:

- falevelet söprünk, terméseket gyűjtünk,
- diót szedünk és törünk,

- megfigyeljük a költöző madarainkat,
- ápoljuk a zöldséges és virágos kiskertünket,
- megismerkedünk a szürethez kapcsolódó tárgyakkal, hagyományokkal,
- majd ezt követően szüreti felvonulást szervezünk Bodajkon.

Télen:

- etetjük, itatjuk a madarainkat,
- rácsodálkozunk az erdő téli szépségeire,
- havat söprünk, hóembert építünk, hó csatázunk
- kísérleteket végzünk a hóval, jéggel
- szánkózni megyünk,

Tavasszal:

- megfigyeljük a tavasz hírnökeit a közelben,
- rendet teszünk az udvar körül,
- felássuk a kiskertet, felkészítjük az újabb ültetésekre,
- összeszedjük a szemetet a az óvoda környékéről,
- fákat, virágokat ültetünk,
- felelevenítjük a Húsvéti népszokásokat.

Nyáron:

- megfigyeljük a természet változásait
- sározunk az udvaron
- vizes játékokat játszunk
- locsoljuk a kiskertünket és a fűvet udvarunkon,
- gyümölcsöt szedünk valamelyik családnál.
- Gondoskodunk a madarak itatásáról

CÉLJAINK

Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket. Erősödik a pozitív érzelmi viszony a nemzeti, a multikulturális értékek a népi, és a családi hagyományok, a szülőföld, a hazai táj, a természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartás.

FELADATAINK

A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti, és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.

Több érzékszervre ható, és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása. Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok közben). A környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel, önértékesítő törekvések segítése, anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása. A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában. A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása.

Olyan jeles napok, településünkhöz fűződő néphagyományok, multikulturális elemek beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket. A hagyományápolás során a gyermek az óvodában olyan élményeket élhet át, amelyek a szülőföldjéhez, az otthonához kötik. Egy életre szóló örökséget kap. A hagyományok ápolása révén őrizhetjük meg azt a rengeteg tudást, tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Hazánk, népünk szeretetének csíráit ültetjük gyermekeinkbe azzal, ha megismertetjük velük a múltat. A családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése, beépítése a napi gyakorlatba. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása. A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, bevonásuk a környezet megfigyelésébe, átalakításába. Az óvodapedagógus beállítódása nagyban befolyásolja, a gyermekek környezethez való viszonyát. Mi óvodapedagógusok sokat tehetünk egy olyan szemlélet kialakításáért, amely a gyermekeket és rajtuk keresztül a felnőtteket is környezetük megismerésére, megszerettetésére, tiszteletére, óvására ösztönöz.

Olyan rendszert kell kialakítanunk, hogy a mindennapok során gyermekeink megtapasztalják a körülöttük élő állatok, növények életét fejlődését. Városunkban,

módunkban áll megfigyelni háziállatokat, azok életét, hasznosságát. A szomszédos vadsparkban tett kirándulásunkon az erdei állatokat is megleshetjük. A kirándulások alkalmával gyűjtögetünk, később a terményekben, növényekben gyönyörködünk. Mivel a táguló világ megismerésében az egzotikus tájakon élő állatok megismerése is fontos, ezért kirándulásokat szervezünk állatkertbe, tropicariumba.

A növények megismerése a zöldséges és virágos kertünkben, illetve a szomszédos kertekben, a zöldség- virágbolti vásárlásokon, a zöldség- gyümölcssaláták készítése közben is mód nyílik. A rügyeztetés, hajtatás, kukoricatörés, csuhészedés, szüretelés, csipkebogyószedés stb. mind a növényi világ mélyebb megfigyelését segíti. Ez az aktív részvétel bővíthet az akváriumok, terráriumok, élősarok, szobanövények, udvari szobai növények gondozásában, ápolásában. A képeskönyvek, fényképek nézegetése közben módjuk nyílik régmúlt idők megidézésére (dinoszauruszok). Fontosnak tartjuk, hogy szűkebb környezetünk, Bodajk megismerése mellett a távolabbi Magyarországot is felfedezzük (Székesfehérvárra, Budapestre, Veszprémbe, Fehérvárcsurgóra, Velencei- tó és környékére is ellátogatunk). Itt kapcsolódunk felgyorsult világunk felfedezéséhez és azok megismeréséhez (pl úrhajók, csillagok). Az időjárás, a természet, a növények, az állatok, közvetlen és tágabb környezetünk, azok „résztvevőinek” megfigyelése lehetőséget ad a színek, formák, alakok, szépségek élményének megismertetésére. Sok-sok séta során megismerjük Bodajk nevezetességeit (Kálvária, templomok, kastély, tó, szoborpark, más intézmények), és megtapasztalják e közben a gyalogos közlekedés fontosabb szabályait. Ennek során megismerik a közlekedési eszközöket. Képeskönyvek, újságok és távolabbi kirándulásokon az egyéb közlekedési eszközöket (metró, hajó, vonat, repülő stb.) Személyiségük fejlesztésének fontos része a testséma megéreztetése. A testrészek, érzékszervek tisztántartása kapcsolódik az orvosi munka megismeréséhez. A gyermek legfontosabb közege a család. Szűkebb környezetének, családjának ismerete név (amely az eredetet, gyökereket mutatja), lakhely stb. egész életének az alapja.

5.7.2 Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megismerése

A környező valósággal való ismerkedés, a folyamatos cselekedtetés kapcsán a gyermekek sokoldalú tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről. Matematikai tartalmú elem valamennyi tevékenységben jelen van és a súlyozottan mozgáson, érzékelésen alapuló tapasztalatszerzés szinte észrevétlenül megvalósítható.

Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete. A megismerő és problémamegoldó tevékenység élményt jelent a gyermekek számára, ezzel hozzájárul a gyerekek motiváltságához, azoknak a szépségeknek, érdekességeknek a felismerésével, amelyek a matematikai összefüggésekben, egy probléma megoldásában, az igazság megtalálásában rejlenek.

Óvodai nevelésünk során építünk a korábbi tapasztalatokra. A gyermekek már korán érdeklődnek a mennyiségi – minőségi különbségekről. A tapasztalatok megszerzése közvetlen környezetben, különböző tevékenységek közben folyhat. Az óvodások az ismereteket differenciáltan sajátítják el, közben jártasságra, készségekre tesznek szert, fejlődnek képességeik, személyiségük alakul.

Céljaink

A gyermekek rendelkezzenek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően sokoldalú érzékszervi megtapasztalásból eredő mennyiségi, formai, és kiterjedésekkel összefüggő ismeretekkel, készségekkel.

Tapasztalataikat tevékenységekben tudják alkalmazni.

Tudják megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenységek, cselekvések során fejlődjenek képességeik, alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikához úgy, hogy közben többször megélhetik, átérezhetik a felfedezés, a rátalálás, a felismerés, a tudás örömeit.

Feladataink

- A gyermekek spontán és irányított helyzetekből adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése.

- Pozitív viszony kialakítása, a problémahelyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása.
- A kognitív képességek cselekvés során történő fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés, észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére.
- A gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikro csoportos) biztosítása, a cselekvéses, tanulásból adódó tapasztalatok összegzése.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban, és problémahelyzetekben.
- A gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi-minőségi gyarapítása, a fogalmak, relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása. A gondolatok, a problémamegfogalmazás pontos egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált képességfejlesztés, megfelelő, a korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű fogalomhasználat.

5.7.3 A környezettudatos szemlélet alakítása

A mindennapok során olyan tevékenységeket biztosítunk gyermekeinknek, melyek alatt alkotókészségük, esztétikai érzékük fejlődik. Az ünnepek előtti készülődés (csoportszobák részleges átalakítása, nagytakarítás, dekorálás) során példát adhatunk a környezetvédelemre (szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás), hisz ez rohanó életünk égető problémája.

A környezetvédelemre, teremtésvédelemre való nevelésünk nem csupán a gyermekekre irányul. Óvodánk minden dolgozójának, és a szülőknek is fontos feladata a pozitív példamutatás, hiszen gyermekeink fő jellemzője az utánzás. Mivel jövőnk környezetét mostani óvodásaink fogják alakítani, befolyásolni, ezért e téren munkánk igen hangsúlyos. A rend megtartása mind udvarunkon, az utcán, mind a csoportszobákban fontos feladat. Kiemelt feladat a védelem, óvás, gondozás, a természet iránti tisztelet.

Óvodapedagógusaink feladatai a külső világ tevékeny megismerése terén

- Tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek ismerik lakcímüket, saját és szülei nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét
- Tudják születésük helyét, idejét
- A közlekedési eszközöket ismerik, gyakorlottak a helyi közlekedésben
- Tapasztalatot szereznek az orvos munkájáról, az egészséges életmódról
- A színeket, formákat megkülönböztetik
- Megnevezik az emberi testrészeket, érzékszerveket
- Megkülönböztetik a házi, erdei, vadállatokat, madarakat, bogarakat
- Megkülönböztetik az évszakokat, napszakokat, ismerik a hét napjait
- Óvják, védik környezetüket
- Megcsodálják a természet szépségét, változásait, apró rezdüléseit
- Ismerik Bodajk nevezetességeit
- Megismerkednek a számlálás, válogatás, összehasonlítás, rendezés élményével
- Megismerkednek a méréssel, felismernek különböző geometriai formákat
- Ismerik a névutókat, sorszámokat
- Az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatát, megértik, követik
- Matematikai jellegű helyzetekről, problémákról saját gondolataikat szabadon elmondják
- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert problémák megoldására

5.7.4 Biztonságos Óvoda Program

A program elsődleges célja az óvodások biztonságos közlekedésre felkészítése, az óvodák szakmai támogatása, a közlekedésbiztonsági ismeretek terjesztése. A program helyi koordinátora kapcsolatot tart a Móri Rendőrkapitányság által kijelölt koordinátorral.

A közlekedéspedagógia célja az óvodában:

A 3-6 éves gyermek szociális kompetenciáinak fejlesztése a közlekedésre nevelés pedagógiai és pszichológiai eszközei és módszerei segítségével.

Az életkornak megfelelő biztonságos közlekedéshez szükséges képességek, készségek kialakítása, fejlesztése.

Óvodapedagógusaink feladatai a Biztonságos Óvoda Program terén

- A közlekedési kultúra kialakítása: attitűd, ismeretek, képességek, szabályokhoz való alkalmazkodás
- Közlekedési magatartás kialakítása: várható és szokásos viselkedés. A z óvodás gyermek leggyakoribb szerepe: gyalogos, utas, kerékpáros
- Közlekedéshez szükséges képességek fejlesztése: téri tájékozódás, figyelem, emlékezet, képzelet, problémamegoldó gondolkodás, észlelés, helyzetfelismerés, hangok irányának és erősségének felismerése

Közlekedési alapismeretek óvodásoknak, elvárt kompetenciák

- A biztonságos közlekedéshez szükséges általános ismeretek:
- Térben való elhelyezés – távolság meghatározása
- Irányok – előre, hátra, egyenesen, jobbra, balra
- Mozgás meghatározása – sebességbecslés
- Veszélyfelismerés
- A közlekedés résztvevői és az út részei:
- A közlekedés fogalma
- A közlekedés résztvevői: gyalogosok, utasok, járművezetők
- Úttest, járda, út - különbségek
- Alapvető közúti jelzések: jelzőtáblák, jelzőlámpák, útburkolati jelek

- Gyalogos közlekedés szabályai, átkelés az úttesten
- Látni és látszani:
- Láthatóság: látási viszonyok, láthatóságot biztosító eszközök
- Észlelhetőség: takarásból kilépés, hirtelen lelépés, tilos jelzésen való áthaladás
- Közlekedés futóbiciklivel, kerékpárral:
- Ki és hol vezetheti?
- Jármű kötelező felszerelése
- Ajánlott öltözék, védőfelszerelés
- Fékezés, megállás, közlekedés helye, sebessége
- Jelzőlámpa észlelése
- Utazás autóban – elvárt viselkedés, ismeretek óvodás korban
- Biztonsági öv, gyerekülés használata, kulturált viselkedés
- Biztonságos ki- és beszállás
- Közösségi közlekedés: közlekedési eszközök rendszerezése
- Fel- és leszállás járművekről
- Utazás szabályai, várakozás a megállóhelyen, helyes, udvarias viselkedés
- Átkelés

Balesetek megelőzése

A gyermek szinte mindig úgy okoz balesetet, hogy nem tudja előre, nem számít rá, hogy az adott közlekedési helyzet balesettel végződhet. A közlekedés a gyermek napi tevékenységének elválaszthatatlan része. A gyermek sérülékeny, tapasztalatlan a közlekedésben, így külön figyelmet kell rájuk fordítani. Általában gyalogsként, kerékpárosként vesznek részt a forgalomban, míg utasként a járművezető vezetési stílusától, jogkövető magatartásától függ testi épségük. A gyermek nem rendelkezik kellő veszélyérzettel, sem közlekedési szabályismerettel. Ezért a gyermekek közlekedésre nevelését évről évre folytatni kell, amely során a legnagyobb felelősség a szülőre, pedagógusra és a gyermek környezetében élő felnőttekre hárul.

5.8 Munka jellegű tevékenységek

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, a játékból bontakozik ki, és szokássá válik. A személyiségfejlesztés fontos eszköze.

Minden olyan munkát elvégezhet a gyermek, amelyhez kedve van, amit örömmel és szívesen végez, és amelyre testi épsége veszélyeztetése nélkül képes. (pl. önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak, dajkának, a csoporttársakkal együtt, megbízatások teljesítése, naposság, növényápolás, állat gondozás, stb.) A munka végzése során viszonylagos önállóságot biztosítunk. Megismertetjük a munka szervezés elemeit, célszerű sorrendjét. Megmutatjuk az eszközök, szerszámok célszerű használatát. Ez sokszor egybeesik a játékkal és a tevékenységben megvalósuló tanulással. Munkavégzés közben alakul bennük az egymáshoz való alkalmazkodás, a közösségi kapcsolatok, és a dolgozó ember tisztelete.

A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus, dajka közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is, ezáltal kibontakozik kötelességtudatuk. Kialakulnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság. A munka során, mindig az adott feladathoz kapcsolódó beszélgetések jó alkalmak az ismeretek bővítésére, a szókinccs gyarapítására, vagyis az anyanyelvi nevelésre. A munka jellegű tevékenységek végzése közben az egészséges életmódra, a környezeti nevelésre is lehetőség adódik. Fejlődik az izom- és csontrendszerük és nagyobb lesz a betegségekkel szemben ellenálló képességük. A munka a pozitív életszemlélet kialakításához is hozzájárul.

A GYERMEK MUNKÁJA LEGYEN:

- Önként, örömmel és szívesen végzett tevékenység
- Aktív
- Fejlesztő, játékos
- Tapasztalathoz juttató
- Sikerélményt, és elismerést biztosító
- Rendszeres, folyamatos, mindennapos, hogy szokássá váljon
- Ne legyen testi épséget veszélyeztető

Óvodapedagógusaink feladatai a munka területén

- A gyermek önálló szükségleteiből fakadó munkavégzésének támogatása (pl. önkiszolgálás)
- A gyermekek próbálkozásainak támogatása, tudatos irányítása, együttműködés
- A vegyes életkor miatt a feladatok differenciálása, a feladatok megszervezése, a tevékenység a gyermek életkorának, egyéni igényeinek, aktuális fizikai és érzelmi állapotának megfelelő legyen, szükség esetén rugalmasan alkalmazkodunk a gyermekekhez.
- A munkatevékenységhez szükséges, a gyermekeknek megfelelő, biztonságos eszközök biztosítása, ezek bővítése
- Az eszközök a gyermekek által elérhető, de biztonságos helyének biztosítása
- Működjön együtt a gyermekekkel, segítse őket
- Folyamatosan értékeljen a gyermek saját fejlettségi szintjéhez mérten fejlesztő, konkrét, reáli értékelést kapjon, bíztasson
- El kell érnie, hogy a gyermek becsülje meg saját és mások munkáját.
- Segítse, hogy a gyermekeknek önálló véleményük legyen, és ezt el is tudják mondani
- Alakítsa ki a gyermekek igényét környezetük tisztántartására
- A szülők munkájának tevékeny módon való megismerése
- Készségek, képességek, tulajdonságok alakítása, fejlesztése: kitartás, türelem, önállóság, céltudatosság, felelősség, munkakedv, munkaszeretet, kötelességtudat, közösségi kapcsolatok, együttműködés, döntéshozatalra való képesség.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK:

- Az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amelyek a gyermek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejlesztik.
- Naposi munka, amely közösségi megbízatás. Ehhez szükséges a feladattudat, és a felelősségérzet megléte. 4 éves kortól vezetjük be. A napos feladata, hogy segítsen, az étkezésnél, teremrendezésnél.
- Az élő környezet rendszeres ápolása, növény és állatgondozás. Az élő sarok gondozása (haletetés, növénylocsolás), kertgondozás (virágok, zöldségek)

- Az évszakoknak, hagyományoknak megfelelő a környezeti neveléshez kapcsolódó feladatok (levélsöprés, diószedés)
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó feladatok (befőtt eltevés, zöldségyümölcssaláta készítés)
- A csoportahagyományokhoz kapcsolódó munkák: (ünnepi készülődések, takarítás, díszítés, teremrendezés)
- A csoportszoba, öltöző rendjének folyamatos biztosítása
- Egyéni megbízások

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére
- Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére
- Önállóan, igényesen végzik naposi teendőiket
- Megtanulják a szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát
- Kialakul munka iránti szeretetük, kedvük és megbecsülésük
- Szeretik és gondozzák az állatokat és növényeket, óvják, védik őket
- Ismerik szüleik foglalkozását és mesélnek róla
- Örömmel végzik a munkát

6 AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

Ki kell használnunk minden lehetőséget ahhoz, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, kellemesen teljenek napjaik, különleges élményben legyen részük. Ehhez nyújtanak segítséget az óvoda ünnepei, rendezvényei.

Fontos, hogy a gyerekek érezzék, e nap más, mint a többi hétköznap, hiszen az ünnepnapok teszik széppé az ember életét. Olyan tevékenységeket, eseményeket, közös készülődést kell szervezni, ami emlékezetessé, élménnyé teszik az ünnepet. Ünnepekre való készülődés során is építünk a gyermek nyitottságára. Évente eseménynaptárt készítünk, (a munkaterv része) mely segítséget nyújt az éves program követésében a felkészülésben. A néphagyományok ápolása, népszokások, felelevenítése áthatja bizonyos ünnepköreinket, mert a múlt értékeinek megbecsülésére, magyarságunk tiszteletére, szeretetére nevel. Ez pedig a szülőföldhöz kötődés alapja.

A programjaink magukba foglalják az egyházi ünnepeket is. A keresztény ünnepek, az egyházi év eseményei és szokásai beépülnek az óvoda tevékenységei közé.

A liturgikus év eseményei:

- karácsonyi ünnepkör,
- húsvéti ünnepkör (az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése),
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
- közös szentmise-látogatás felkínálása a családok számára egyéni igény szerint

Fontos, hogy gyermekeink rá tudjanak csodálkozni az ünnepekben megmutakozó jóra, szépre, s ezek megbecsülésére. Ünnepeinket nagyrészt nyitott szervezéssel, vendégek, szülők részvételével tartjuk.

6.1 ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK:

Szeptember:

Évindító kerti mulatság a családokkal

Évnyitó gyermekmise, Veni Sancte

Szeptember 12. Szűz Mária névnapja: Bodajki Búcsú, kegyhely látogatás

Autómentes nap

Szeptember 24: Szent Gellért napja – a katolikus iskolák és óvodák napja
(Pedagógusok számára ünnep)

Szüreti felvonulás és bál

Magyar Népmese Napja

Október:

Őszi kirándulás

Állatok világnapja

November:

November 1.: Mindenszentek

Szent Márton Napja

Füstmentes nap

December:

Adventi ajándékkészítő játszóház

Szent Miklós várás

A karácsony közös ünneplése: Gyermek – karácsony, Családi – karácsony

Január

Újév köszöntő nap

Vízkereszt, Házszentelés

Február:

Gyertyaszentelő Boldogaszony

Farsang

Egészség-hét

Március:

Március 15-ei megemlékezés

Víz világnapja

Nyílt napok

Nagyböjt

Április:

Húsvét

Föld napja

Május:

Anyák napja

Madarak-fák napja

Boldog Gizella ünnepe

Pünkösöd- Keresztelő

Hálaadás Te Deum

Évzáró családi rendezvény

Tehetségműhelyek évzárója

Június

Pedagógus nap

Gyermekhét

Apák napja

Szerenád

6.2 Az ünnepek jelentősége a hitre nevelésben

A Jóisten ünneplésre teremtette az embert. Az ünnep szépséget, értelmet ad a hétköznapoknak. Azt, hogy mit jelent a felnőtt életében az ünnep, azt a gyermekkori emlékek nagyban befolyásolják.

Feladatunk, hogy a jelképek mellett visszaadjuk a jelentést és a tartalmat is. Az ünnepek jelentős része a keresztény ünnepkörhöz kapcsolódik. A családok bevonása és a nyitott ünnepek óvodánk egyik alapvető jellemzője. Ezek teszik lehetővé, hogy a családoknak segítsünk hitük megélésében, keresztény szokásaik megtartásában, megélésében.

Veni Sancte: Évnyitó mise a gyermekekkel

Az évünket egy közös imával és a templom meglátogatásával indítjuk el. A gyermekekkel a gyermekmise keretein belül énekelünk, közösen imádkozunk és megismerjük a templom berendezését is. Az Atya áldást ad közösségünkre, gyermekekre, felnőttekre és az évünkre.

Kegyhelylátogatás Mária-Búcsú

A gyermekekkel a Szűz Mária szobornál énekelünk, gyertyát gyújtunk. Köszöntjük a Szűzanyát. Sétát teszünk a zarándokudvarban.

Mindenszentek

A Szentekről emlékezünk meg, kielelten azokról a Szentekről, akinek életét a gyermekek az éves tematika során megismerik, akik életük példájával közel állnak a gyermekekhez. (Szent Erzsébet, Szent József, Boldog Gizella, Szent Márton, Szent Miklós)

Szent Márton napja

Ez az ünnep a német nemzetiségi hagyományok ápolása kapcsán került be ünnepeink közé. Szent Márton életét is megismerik óvodásaink ezen a napon, a többi színes program mellett.

Advent

Mind a négy adventi vasárnapot megünnepeljük a gyermekekkel együtt. Közösen koszorút készítünk és a gyertyák meggyújtásakor, mindig énekelünk, beszélgetünk az előkészületről. A külsőleges készülődéssel párhuzamosan a belső nagytakarítást is

célul tűzzük ki. Az advent a várakozás jegyében telik. A városi ünnepen is részt veszünk, templomban énekelünk, verselünk.

Szent Miklós várás

Szent Miklós napja kedves, vidám, igazi gyermekünnep. Szent Miklós életét is megismertetjük óvodásainkkal. Ez a nap az önzetlen ajándékozás jegyében telik. Szent Miklós minden csoport gyermekeinek hoz ajándékot, az ünnepségre a szülők is elkísérhetik gyermeküket. Ajándékot kapnak, melyet közös énekkel, verssel köszönünk meg.

Karácsony

Közeledve a karácsonyhoz elmondjuk Jézus születésének történetét, melyet a betlehemezéskor (szülők, óvónők vagy gyermekek előadásában) újra átélhetünk közösen. Dalokat, verseket mondunk, ajándékokat készítünk meglepetésnek. A családokkal való együttlét örömben és élményben gazdag készülődést rejt karácsony közeledtével. Ekkor jó alkalom nyílik a szülők segítségével készült Betlehem megtekintésére. A csoportokban is ajándék várja a gyermekeket a fa alatt. Néhány egyedülálló bodajki idős embert ajándékozunk meg süteménnyel, kedves képeslappal.

Vizkereszt Házszentelés

A ház megszentelése, és a az ajtók feliratozása szemléletes szertartás a gyermekek számára. A közös ima ezt az alkalmat is meghitté teszi. Ilyenkor a gyertyagyújtáson részt vesz a püspöki biztos is.

Gyertyaszentelő Boldogasszony

Az óvodásokkal egy gyermekmisén veszünk részt a templomban, mely közös imát, éneket jelent. Az Atya a gyertya megszenteléséről beszél a gyermekeknek, áldást ad.

Nagyböjt-nagyhét

Próbáljuk gyermekeinknek, életkori sajátosságaiknak megfelelően elmondani a Nagyhét történéseit, és együtt várjuk a nagy öröm napját, a feltámadást. A középpontba ez kerül, a nagypénteki böjtöt, pedig közösen tartjuk.

Húsvét

Jézus feltámadása örömnep a gyerekek számára is. A gyermekek nagyon szeretik és várják ezt az ünnepet. A népi hagyományoka: tojásfestés, locsolkodás nagy élmény számukra.

Boldog Gizella ünnepe

Megünnepeljük óvodánk pártfogójáról. A gyermekekkel megemlékezünk Boldog Gizella cselekedeteiről és a Magyar Szent Családról.

Pünkösöd

Jézus Krisztus feltámadt, s bár már nem földi emberként jár köztünk, de lelkével szívünkbe költözött. Ettől bátrabbak, erősebbek lettünk, és mindenre kész szeretete velünk van azóta is. Beszélgetünk a gyermekekkel arról is, hogy mit jelent a jólelkű és mit a lelketlen kifejezés.

Hálaadás-Te Deum

Minden tanévnek a végén hálát adunk a Jó Istennek mindenért, amit kaptunk tőle. Közös imádsággal és énekkel mondunk köszönetet.

Keresztelő

Keresztelőt szervezünk az egyházzal való együttműködésben. A gyermekek és felnőttek megkeresztelése nagy öröm óvodánknak is, hogy újabb tagokkal bővül a keresztény közösség. Kis műsorral, ajándékkal tesszük még szebbé a szertartást, majd vendégül látjuk a családokat.

6.3 Egyéb programok:

- Kiállítások szervezése gyermekek és felnőttek munkáiból
- Helyi kiállítások, tárlatok megtekintése
- Idősek köszöntése
- Szülők iskolája
- Gyermekek születésnapjának ünneplése

7 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

7.1 Család

Az óvodai nevelésnek kiegészítő szerepe van a családi nevelés mellett. Mivel célunk egy, - a gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása – azt csak szülőkkel közösen, kölcsönös bizalommal, őszinteséggel, egyetértéssel érhetjük el. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A családokkal közösen, egy célként tűztük ki a keresztény szellemű nevelését a gyermekeknek. Ezt a feladatot csak együtt tudjuk megvalósítani.

Az óvoda feladata a családok bekapcsolása az egyházközség életébe, a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó ereje van segítségünkre ebben.

A vallásos nevelés a családi nevelésre épül. Szükséges, hogy folyamatosan összhangban dolgozzunk a szülőkkel. Keresztény szellemiségű nevelésünk a családi nevelés mellé kapcsolódik. Azzal együtt tudja kifejteni a megfelelő hatást. A Misékre, egyházi rendezvényekre felhívjuk a figyelmüket.

Faliújságon, kalendáriumszerűen tájékoztatjuk a vallási témájú jeles napokra a szülőket. Igék, boldog-mondások kiírásával befolyásoljuk a dolgozók és szülők aznapi pozitív hangulatát.

Ezért szorgalmazni kell, hogy a család egyre nagyobb szerepet kapjon az óvoda életében, hiszen ez már hagyomány. A szülők részére tájékoztató táblát helyeztünk el, ahol értesülhetnek az elkövetkezendő programokról, rendezvényekről, közérdekű információkról. Jól látható helyen tűzzük ki a gyermekek munkáit, s a havi ütemtervet, amelyen nyomon követhetik a szülők az óvodában folyó oktató-nevelő munkát.

AZ EGYÜTT NEVELÉS FORMAI LEHETŐSÉGEI:

- Családlátogatás
- Szülős beszoktatás
- egyéni beszélgetések
- szülői értekezlet
- fogadó óra
- nyílt nap
- ünnepélyek
- közös programok, rendezvények
- alkotó délutánok, ajándékkészítés

A rendezvényeken a családokkal közösen átélt izgalom, a közös készülődés, a közös játék, felszabadult hangulat növeli az összetartozás érzését, amire a mai rohanó világban a leterhelt családoknak is nagy szükségük van.

Fontos, hogy a szülők érezzék, hogy gyermekeikért vagyunk, s támaszt, partnert találnak az óvodapedagógusokban.

7.2 Kapcsolat a plébániával és a katolikus egyházzal

A Székesfehérvári Egyházmegye intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk a fenntartóval.

Az együttműködés lehetőségei:

- az év liturgikus ünnepei
- keresztelő
- hitoktatókkal közös programok szervezése
- karitatív tevékenységek

Szoros kapcsolatot ápolunk a püspöki biztossal, atyákkal. Az ő jelenlétük az óvodában gyakori és mindig örömteli. Fontos, hogy a gyermekek a templomban is otthonosan érezzék magukat, és pozitív kapcsolatot ápoljanak az atyákkal. A gyermekeknek a templomokban található tárgyakat bemutatják, elmondják használatukat. Az egyház képviselőiként szólnak a gyermekekhez. A látogatásuk alkalmával közösen imádkozunk, énekelünk.

7.3 Az óvoda egyéb kapcsolatai

7.3.1 Intézmények, szervezetek

Óvodánk olyan intézményekkel, szervezetekkel áll kapcsolatban, melyek az óvodába lépés előtt, után, valamint az óvodai élet során fontos szerepet töltenek be a gyermekek életében. Kölsönösen támogatjuk egymást segítő szándékkal. Az új kapcsolatok létesítésekor és fenntartásában kezdeményező és nyitott szerepet vállalunk.

Fenntartó

Bodajk Város Önkormányzata

Művelődési Ház

Könyvtár

Helyi és országos Civil Szervezetek

7.3.2 Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés kapcsolatai

A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés terén, hagyományőrző céllal támogató segítséget kapunk, szakmai tapasztalatot cserélünk.

Balinka Község Önkormányzata

Balinkai Német Nemzetiségi Kisebbségi Önkormányzat

St Gallus Katolikus Óvoda – Rödermark

7.3.3 Gyermekvédelem kapcsolatai

Családsegítő központ: A kapcsolatok kiépítésénél figyelembe vesszük a gyermekek egészségügyi, szociális igényeit, hozzájárulunk testi-lelki egészségük fejlődéséhez. A problémás helyzeteket kivizsgáljuk, szakmai segítséget kérünk.

Óvodaorvos

Védőnői Szolgálat

Pedagógiai Szakszolgálat Móri Tagintézménye
Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága, Székesfehérvár
TEGYESZ munkatársai
Idősek Otthona
Lila Akác Idősek Otthona

7.3.4 Tehetséggondozás kapcsolatai

Tehetségprogramunk továbbfejlesztése érdekében tapasztalatokat cserélünk.
Fejér Megyei Tehetségsegítő Tanács
Tehetségpontok kiemelve:
Hang-Szín-Tér Művészeti Szakközépiskola Bodajk
Maroshegyi Óvoda

7.3.5 Más egyházak

Az ökumenizmus fontos számunkra. Más egyházak képviselőivel is kapcsolatot tartunk. Bodajkon református vallású lakosság is él nagyobb létszámú katolikus közösség mellett. Jó kapcsolatot ápolunk a Bodajki Református Egyházközséggel. Hittan szervezését vállaljuk a jelentkezőknek a református gyülekezet lelkészével együttműködve.

7.3.6 Testvérkapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszünk, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tartunk fenn. Segítjük őket lehetőségeinkhez mérten. Csomagokat küldünk, levelezünk, meglátogatjuk egymást, megosztjuk szakmai tapasztalatainkat.

Szabó Kati Óvoda – Zágon (Erdély)
Szent Erzsébet Óvoda, Bustyaháza

7.3.7 Iskolák

A település általános iskolájával és a középiskolával alkalmi kapcsolatunk van.

Az iskolakezdéssel kapcsolatban lehetőséget biztosítunk a tanító néniknek, iskoláknak a bemutatkozásra. A szülőknek nem mi mutatjuk meg a lehetőségeket, de megengedjük ezt iskoláknak, akik megkeresnek minket.

Egyházi intézményként a környék egyházi fenntartású iskoláival szorosabb kapcsolatot ápolunk, kiemelten a Móri Szent Erzsébet Római Katolikus Általános Iskolával, ahol sok volt óvodásunk iskolai nevelése folyik. Velük rendszeres lehetőségeket keresünk a találkozásra, együttműködésre.

A Hangszíntér Művészeti Szakközépiskolával rendezvények és művészeti alapoktatás kapcsán találkozunk. Ezen kívül a tehetséggondozás területén is összetalálkoznak újtjaink.

7.3.8 Szakmai kapcsolatok

Pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevétele;

A KaPI által szervezett országos szintű vezetői értekezleten, szakmai továbbképzéseken, lelkigyakorlatokon való részvétel; adatszolgáltatás.

Katolikus Pedagógiai Intézet

Pedagógiai Szakszolgálat Móri Tagintézménye

Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága, Székesfehérvár

8 SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS NEVELÉSI TERÜLETEK

8.1 Gyermekvédelmi munka az óvodában

A 3-6 éves gyermekek mindennapjaikat a családban és az óvodában töltik, a nevelés a közösségben kezdődik. A gyermek neveléséért elsősorban a család a felelős, az óvoda kiegészítő szerepet vállal.

Fő irányelvünk az esélyegyenlőség, mivel minden gyermek egyenlő, családtól, lakás- és életkörülményektől függetlenül. A gyermekvédelmi munkára szükség van óvodánkban, mert minden csoportban van olyan gyermek, akire valami miatt jobban oda kell figyelni, többet és másképp kell vele foglalkozni, hogy eredményesen fejleszthessük.

Óvodánkban a hátrányos helyzetű gyermekek többségét, olyan gyermekek teszik ki, akiknek nem megfelelőek a lakás- és életkörülményeik, anyagi helyzetük.

A 2013. évi XXVII. Törvény a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények Magyarországon Egszserúsítési Programmal összefüggő Módosítása értelmében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez. Ezt a segítséget próbálja óvodánk maximálisan biztosítani.

Minden csoportban dolgozó óvodapedagógusnak feladata, hogy az esetleges szociális személyiségfejlődési és egyéb problémákat a gyermekeknél észrevegye, és megoldást keressen. Arra kell törekednünk, hogy a problémás helyzetek

et feltárjuk, nem, pedig kiélezzük, és minél zökkenőmentesebben oldjuk meg. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek több egyéni foglalkozást igényelnek az óvónőtől. Ezekről a gyermekekről szüleik ugyan többé-kevésbé gondoskodnak, képességeik fejlesztését azonban kizárólag az óvodára hárítják. Ez a szemlélet érzelmi károsodást von maga után, ami megnyilvánul viselkedésében, óvodai feladataihoz való viszonyulásában is. Ezért az óvodás korú gyermekeknél a kezdeti hátrányt kell kiküszöbölni.

8.1.1 A gyermekvédelmi felelős munkája:

Minden év szeptember 30-ig Munkatervet készít, melyben helyzetelemzést végez a veszélyeztetett, a hátrányos, és a halmozottan hátrányos gyermekekről. Ezekről a gyermekekről az év során nyilvántartást vezet, az esetleges változásokat feljegyzi, ahol szükséges a csoportos óvónóval családlátogatást végez. Az érintett szülőkkel az év során is igyekszik barátságos, közvetlen kapcsolatot kialakítani, hogy érezzék, bármikor fordulhatnak hozzá. A felmerülő gyermekvédelmi esetekről azonnal tájékoztatja a vezetőt, kéri intézkedését.

Az 1997. évi XXXI. tv. 5. §n)¹⁹ veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza

8.1.2 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

67/A. § (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c)⁵³⁹ a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos,

komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A sajátos feladatok ellátása érdekében a gyermekvédelmi felelős rendszeres kapcsolatot tart a Gyermekjóléti és családsegítő Szolgálat munkatársaival, aktívan részt vesz a havonta tartandó értekezleteken, esetmegbeszéléseken is. Szükség esetén segítséget kér egyes problémák megoldásához a szakhatóságoktól. A gyermekvédelmi felelős az esélyegyenlőség fontosságát mindig szem előtt tartva jár el. A gyermekvédelmi munkát pontos adminisztrációs munkával, nevelői felelősséggel, empátiával, lelkiismeretesen kívánjuk végezni.

8.1.3 Esélyegyenlőség biztosítása

A Boldog Gizella Óvoda esélynövelő óvoda. Esélyegyenlőségi tervet készít a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének-oktatásának, fejlesztésének sikeressége érdekében.

Az elkészített intézkedési terv célja, hogy biztosítva legyen az egyenlő bánásmód elvének teljesülése, az esélyteremtés, támogató lépések kitűzésével olyan programok megvalósítása, amely hozzájárul a hátrányok kompenzálásához és az esélyegyenlőség előmozdításához.

Célunk a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési – oktatási, és társadalmi integrációjának támogatása.

A Boldog Gizella Óvoda óvodapedagógusai, gyógypedagógusa, pedagógiai munkát segítő dolgozói felelősek azért, hogy biztosítsák a diszkriminációmentes óvodai nevelést, a befogadó, elfogadó, toleráns légkört. A pedagógusok feladata még, hogy tudatában legyenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi

előírásokkal, és minden alkalmat megragadjanak az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteik bővítésére.

8.1.4 Az intézkedés leírása:

Szociális tevékenység, családsegítés, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem.

Szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel partnerré tenni a szülőket és megnyerni őket az együttműködésre.

Partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti kiszolgálása.

Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel. Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása. Folyamatos és rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, tanácsadás, családlátogatás, megéreztetni a szülőkkel, hogy a rendszeres óvodába járás fontos a gyermek fejlődése szempontjából. Pozitív élmények biztosítása az óvodai programokon való részvétellel, hangulatjavítás.

Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlődési naplóbejegyzéseinek megbeszélése, a gyermekek alkotásainak megmutatása, elemzése, a szülők részvételi lehetőségének biztosítása a gyermekek tevékenységeiben. Az intézkedés felelőse: csoportvezető óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős

8.1.5 A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése fejlesztése.

Cél: A hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja annak érdekében, hogy az iskolaérettséget kellő időben elérhessék.

Az intézkedés leírása:

Megfelelő minőségű és időtartalmú óvodáztatás. Minél hosszabb ideig tartó (már 3 éves kortól) óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében. Olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja az SNI gyermekek arányos elosztását.

8.1.6 A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

Tudatos óvodai pedagógiai munka ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása...)

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka: tanulási képességek megalapozása, egyéni kompetenciák fejlesztése, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása. Az óvodai programok, tevékenységek változatosságának biztosítása, élmények nyújtása, differenciált feladatadás, fejlesztés.

Szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás: konzultációk a gyermekek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megszervezése (Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság)

8.2 Kétnyelvű Német Nemzetiségi Nevelés Programja

Óvodánkat többségben olyan gyermekek látogatják, akik már nem ápolják nemzetiségi hagyományait és a nemzetiségi nyelvet. Ezért általában a legkisebb gyermekek ismerkedése a német nyelvvel az intézményünkben kezdődik. Nevelésünket és a fejlesztési céljaink kijelölését a gyermekek egyéni képességeinek és életkori sajátosságainak megfelelően, a fokozatosság elvét alkalmazva határozzuk meg.

A nemzetiségi származású gyermekek identitástudatának kialakítása mellett a magyar gyerekeknek is lehetőséget kell adnunk a német dalokon, verseken, meséken, táncokon és játékokon keresztül a német nyelv és kultúra megismerésére. Városunk német nemzetiségi iskolájában folytatódik az itt elkezdett nevelés. Egy másik kultúra megismerésével nem csak tudásuk gyarapodik, hanem lelki világuk is gazdagabb lesz. A nevelő munkát kiegészíti a családdal, intézménnyel, egyéb szervezettel való együttműködés.

Minden csoportban 1 fő magyar nyelvű és 1 fő német nemzetiségi nyelvet is használó pedagógus végzi az oktató-nevelő munkát, a nevelési idő fele-fele arányában. Az ő munkájuk egymásra épülő, így az óvodások magyar és német nemzetiségi nyelven is megismerkedhetnek egy-egy témával.

Német nemzetiségi nevelésünk összhangban áll a magyar nyelvű neveléssel. Német nemzetiségi óvodapedagógia munkánk irányadói:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
- Balinka és környéke nemzetiségi néphagyományai

Munkánkat segíti még kitűnő kapcsolatunk a németországi St. Gallus testvér óvodánkkal. Az anyagi és tárgyi feltételeink biztosításához segítséget nyújtanak. A levélváltás és telefonbeszélgetések mellett szinte minden évben sort kerítünk a személyes találkozásra is.

8.2.1 A nemzetiség nevelés célja, feladatai

- Célunk a kisebbségi nyelv és kultúra megismertetése a gyermekekkel, továbbá annak átörökítése az új generációkra
- A helyi szokások, hagyományok újraélesztése, a nemzetiségi kultúr kincs megismertetése, ápolása
- Személyiségfejlesztés és identitástudat felkeltése, erősítése a néphagyományok, táncok ápolásával
- A német nyelv hangzásának megismertetése, megszerettetése
- A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével a naponta alkalmazott nyelvi játékok, beszédhelyzetek gyakorlása
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a német nemzetiségi nyelvvel és kultúrával, hagyományokkal
- A gyermek alaptevékenysége a játék, ezért a játékba ágyazva ismerjék meg a nemzetiség szokásait, mindennapjait
- Játékos szituációkon, dalokon, dalos játékokon, meséken, verseken, találós kérdéseken, mondókákon, nyelvtörőkön keresztül az aktív és passzív szókincs fejlesztése
- A gyermekek sajátítsanak el egyszerű mondat modelleket
- Feladatunk még a helyes kiejtés gyakoroltatása, a sajátos német fonetikai elemek elsajátítása
- A nemzetiségi táncokon keresztül ismerjék meg a nemzetiségi énekek dallamát, hangszereit és ritmusát.
- Felkészüljenek a gyermekek a nemzetiségi nyelv iskolai tanulásához
- A nevelési és fejlesztési lehetőségeket kihasználva minél több kommunikációs helyzet megteremtése, így biztosítva az utánpótlás alapuló nyelvsajátítást

8.2.2 A fejlesztés tartalma

A hitre nevelés

A német nemzetiségi nevelés és a katolikus nevelés kapcsolata

A környékbeli német nemzetiségű csoportok történelmi hagyományaira visszatekintve azt látjuk, hogy katolikus vallást gyakoroltak. A Mór környéki svábok katolikus vallásúak voltak. Amikor a német nemzetiség szokásait gyakoroljuk, ünnepeit felelevenítjük, akkor a mélyen vallásos, katolikus családok életébe nyerünk bepillantást. Fontos számunkra, hogy az óvodánkban mindezt teljes összhangban, tudatos szemlélettel kapcsoljuk össze.

Az egészséges életmód kialakítása:

Óvodai életünket áthatja az egészséges életmódra nevelés. A gyerekek játékosan, minden nap találkoznak ennek összetevőivel és szinte észrevétlenül sajátítják el azokat. A testápolás, higiénia, öltözködés, mozgás és pihenés minden nap ismétlődő tevékenységek, melyek folyamatos ismételésre, gyakorlásra adnak lehetőséget a nemzetiségi nyelven. Nevelésünk személyes példán és utánzáson alapul. A német nemzetiségi óvodapedagógus feladata, hogy a fokozatosság elvét alkalmazva ismertesse meg a gyermekeket az ezekhez a témakörökhöz kapcsolódó szavakkal kifejezésekkel. A tanév előrehaladtával mind a passzív, mind az aktív szókincsüket bővítse, nagyobb gyermekek esetében teremtsen olyan kommunikációs helyzeteket, melyek egyszerű válaszok adására (Welche Zahnpaste möchtest du benutzen, süß oder stark?) ösztönzik őket.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Minden csoportunkban kiegészíti a magyar nyelvű nevelést és hagyományápolást, a német nemzetiségi kultúrával való ismerkedés, hagyományápolás és a nemzetiségi identitás alakítása. Gyermekeink általában már nemzetiségi gyökerek nélkül, vagy nem gyakorlott kulturális háttérrel rendelkeznek. Éppen ezért nagyon fontos, hogy a családokat minél inkább bevonjuk az óvodai életünkbe, hiszen a szülők és a nagyszülők azok, akiknek gyermekkori élményeire, emlékeire, szokásaikra, hagyományaikra építeni tudjuk a nemzetiség nevelésünket,

így segítve a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakulását a kisebbségi nyelvvel és kultúrával.

Az óvodapedagógus feladata az, hogy személyes példamutatással, tudatos és tervszerű fejlesztési és nevelési célokkal alakítsa a csoport életét, kihasználva a nemzetiségi hagyományok és szokások adta közösség- és identitásformáló lehetőségeket. Az ünnepek megtartásával és a hagyományok ápolásával a nemzetiség összetartozás, közösségi érzés megteremtését szorgalmazza. Arra nevelje a gyermekeket, hogy megismerjék és elfogadják egymás különbözőségeit, eltérő kulturális szokásait, tehát elősegítse óvodásaink interkulturális nevelését.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés

Óvodásaink többségében magyar anyanyelvűek, de minden lehetőséget megadunk a nemzetiségi gyökerű, német anyanyelvű gyermekek számára, hogy fejlődjenek, hiszen a német nemzetiségi, német nyelvű nevelésünk minden tevékenységünket átható. A nemzetiségi gyermekek anyanyelvi és értelmi nevelése és fejlesztése mindennapos, komplex, minden érzékszervet átható tevékenység. Ismereteiket német nyelven is rendszerezük és bővítjük, szervezett és spontán helyzetek során. Ezek a tevékenységek minden esetben játékosak, gyermekközpontúak, egyéni és életkori sajátosságaiknak megfelelő, hiszen az óvodás gyermekek játékosan, tevékenykedve, sajátítják el ismereteiket.

A német nemzetiségi anyanyelvi és értelmi fejlesztés során nagyon fontos, hogy utánzásra alapuljon, vizuálisan támogatott legyen.

A nemzetiségi óvodapedagógus feladata megalapozni a gyermekek kommunikációs kedvét, majd fenntartani azt. Törekedjen az egyszerű szerkezetű, világos és tiszta, érthető, nyelvtanilag és kiejtésben pontos nyelvhasználatra. Tervezésében jelenjen meg a tudatosság, melyben a gyermekek passzív és aktív szókincsének fejlesztése, bővítése folyamatos. Jelenjenek meg minden nap ismétlődő kifejezések, melyeket a nagyobb gyermekek is már könnyen elsajátítanak. Teremtsen olyan kommunikációs helyzeteket, melyek során a gyermekek a nyelv hangzásával, dallamával, ritmusával megismerkedhetnek és észrevétlenül el is sajátíthatják azokat, illetve válaszára ösztönzik. Folyamatos önképzéssel fejlessze saját nyelvtudását.

8.2.3 A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés tevékenységformái:

Játék:

A játék az óvodás gyermek speciális tanulási formája.

A szabad játék közben a gyermekek nem csak a játékszerekkel, hanem a szavakkal, hangokkal is szívesen játszanak, ismerkednek a nyelvvel. Az óvodapedagógusoknak lehetősége van megfigyelni a gyermek fejlődését és kiválaszthatja a fejlesztés módszereit. Minden csoportban, a csoportszoba mindenkori játékaival, eszközeivel mellett, biztosítunk német társasjátékokat, amikkel a gyerekek még intenzívebben, játékosabban ismerkedhetnek a német nyelvvel. Az óvodapedagógusok segítségével gyakran játszanak a gyerekek német játékokat a szabadidőben is.

Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek fejlődését és kiválasztani a fejlesztés módszereit. A gyermek természetes kíváncsiságát kihasználva, szervezett tevékenységek során megismertetheti dalokkal, mondókákkal, versekkel, a szerepjátékokban, szituációs játékokban, konstruáló tevékenységben alkalmazhatja a párbeszédet.

Verselés, mesélés

A nemzetiségi gyermek anyanyelve nemzetiségük nyelve. Az irodalom az óvodások számára az öröm forrása, játék a nyelv egyes elemeivel. Megismerkednek a nyelv ritmusával, csengésével. Számukra nem a szavak értelme csak a fontos, hanem a nyelv hangzása is. A mesehallgatás felkelti a gyermekekben a nyelv iránti szeretetet és fejleszti a kifejezőkészséget.

Az óvodapedagógus feladata az, hogy a mesék, versek kiválasztásánál az egyszerű szerkezetre (kell) törekedjen. Könnyen érthetőek legyenek, és olyan nyelvi ismereteket tartalmazzanak, amelyeket már a mindennapjainkban alkalmaznak. A kisebbségi nyelvű mesélésnél, verselésnél törekedjen arra, hogy azt vizuálisan, akár képek, akár bábok, szereplők formájában megtámogassa. Az ismertebb meséket eldramatizálják a gyerekek, hogy átélhessék a mesét, a szereplők bőrébe bújhassanak és ezáltal késztessek őket beszédre.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A nyelvhez való hozzáállás dallal, körjátékkal, tánccal jól elősegíthető annál a gyermekeknél is, aki passzív, távolságtartó a párbeszéd során. A dalok, mondókák, népdalok szövege alkalmazkodik a gyermek életkorához, nyelvi fejlettségéhez. A körjátékokat, zenehallgatási anyagokat a népi kultúra anyagából választjuk. A körjátékokon keresztül könnyen megismerik az állatok neveit, hiszen összekapcsolják a mozgással.

Énekléssel jól fejleszthetők a nyelvi ismeretek (kiejtés, beszéd ritmus). A párválasztós, felelgetős dalokban a párbeszédre nyílik lehetőség. A gyermektáncok megismerésével is ápolhatjuk a népi kultúrát. A zenei- és mozgásélmény mellett erősödik közösségi érzésük, személyiségük és ritmusérzékük. Megismerkednek a különböző hangszerek neveivel és hangutánzó szavakkal. A német nemzetiségi táncok által a gyerekek az egyszerűbb tánclépéseket is megtanulhatják. A táncokon keresztül megérik a 8-as és $\frac{3}{4}$ -es lüktetést. Az ezen a tevékenységi területen tehetséges nagycsoportosaink a táncos tehetségfejlesztő műhely tagjaivá válhatnak.

A körjátékokban néha az egyszerűbb szerepekhez egy-egy német mondat is kapcsolódik, amelyeket a gyerekeknek egyedül kell mondaniuk. Ezzel is motiváljuk őket, hogy merjenek idegen nyelven is megszólalni.

A német nemzetiségi óvodapedagógus feladata ezen a területen az, hogy olyan dalokat, gyermektáncokat, körjátékokat válasszon ki, melyek a német nemzetiségi örökség részei, de legalábbis a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz illeszkednek. Építsen a gyermekek motivációjára, szemléltető és cselekedtető eszközöket használjon, melyek segítik a megértést. Ösztönözze a gyermekeket a részvételre és használja ki a játékok adta kommunikációs helyzeteket.

Rajzolás, festés, kézimunka

Az ábrázoló tevékenységek lehetnek spontán és szervezett tevékenységi formák melyekben a gyermek önmagát fejezi ki. A tevékenységek során ismertetjük meg a gyermekeket a különböző eszközök, anyagok neveivel, a tevékenységek megnevezésével, színekkel, formákkal, méretekkel. Ez a tevékenység különös lehetőséget adnak arra, hogy a gyermekek önképét,

motivációját fejlesszük, a dicsérethez, ösztönzéshez kapcsolódó kifejezésekkel megismerkedjenek.

A nemzetiségi óvodapedagógus feladata, hogy egyéni és mikroszoportos szituációk megteremtésével különös figyelmet fordítson a gyermekek nyelvi fejlődésére, segítse az előzőekben említett témákhoz kapcsolódó aktív és a passzív szókincsük fejlődését, az egyes szituációkhoz kapcsolódó panelmondatok beépülését.

Környező világ tevékeny megismerése

A gyermek környezeti nevelése szoros kapcsolatban áll a nyelvi neveléssel. A gyermekek előzetes tapasztalataira, nyelvi készségeire építve ismerkednek meg az őket körülvevő tárgyi és élő környezetükkel német nemzetiségi nyelven, például a játékeszközök, bútorok, növények, állatok, ruhadarabok, családtagok, testrészek és járművek neveivel. A mindennapi tevékenységek, az egész hét témáját átszövő játékos ismeretszerzés során új nyelvi ismeretekre tesznek szert. Szinte észrevétlenül sajátítják el az egyszerű mondat modelleket öltözködéskor, mosdó használat során, étkezésnél, konfliktusok alkalmával, és más szituációkban.

Minden témakör rejt magában valamilyen szintű matematikai tartalmat, melyet a nemzetiségi nyelven is használunk. A játékos tevékenységek során a matematikai fogalmak jól gyakorolhatók német nyelven. Pl.: ellentétek, színek, névutók, számok, számlálás. A bonyolultabb, komplexebb témákkal gyermekeink általános nyelvi tudásának és az óvodánk sajátosságainak tükrében nem a nemzetiségi nyelven ismerkedünk.

Az óvodapedagógus feladata a gyermekek nyelvi képességeinek tükrében megtalálni a megfelelő szemléltető eszközöket, módszereket és motivációs stratégiákat, mely a nyelvi fejlődéshez szükséges. Szervezzen és alakítson minél több tapasztalásra épülő és minden érzékszervet átható, komplex tevékenységeket.

Mozgás

Az érdekes és vidám mozgásos játékok felébresztik a gyermekekben a rendszeres mozgás iránti igényt. A gyakorlatvezetést az óvodapedagógus németül végzi, amelyet

minden esetben bemutatással kísért. Így a gyermek összekapcsolja a szavakat a mozgásformákkal, amely a könnyebb nyelvelsajátításhoz vezet.

A nap mint nap hallott gyakorlatok, kifejezések gyarapítják a szókincsüket, megismerhetik a sportszerek, mozgásformák neveit. Örömmozgássá válhat a német nemzetiségi gyermektáncok tánclépéseivel való ismerkedés. Ezzel is a nemzetiségi hagyományokat szeretnénk bennük erősíteni, és a mozgást még változatosabbá, vidámabbá tenni. A nemzetiségi óvodapedagógusok igyekeznek mindig a gyertyagyújtás után kisebb-nagyobb német játékokkal a gyerekek figyelmét felkelteni. Ezek legtöbbször mozgásos utánzó játékok, melyekben a gyermekek aktívan részt vehetnek. Ezeket a játékokat később a gyerekek akár a szabad időben is egyedül eljátszhatják.

Az óvodapedagógus feladata, hogy változatos mozgásos játékokkal készüljön, melyek megalapozzák a gyermekek motivációját. A játékok ismétlődjenek, hogy a szókészletük fejlődjön. Tartsa szem előtt a fokozatosság elvét a német nyelv használatában, hogy ezzel segítse a balesetmentes mozgásos tevékenység végzését. Tevékenységét mindig kísérelje cselekvés, hogy a gyermekek utánozhassák és így összeköthessék a nyelvet a mozgással.

Munka jellegű tevékenységek

A munkavégzés személyes példán alapuló, utánzásos tevékenység, mely fejleszti a gyermek személyiségét és rengeteg nyelvi fejlesztési lehetőséget rejt magában. A folyamatos pozitív megerősítés elengedhetetlen. Munka jellegű tevékenységeink a halak etetése, a kertészkedés, levélgereblyezés, a naposi teendők, rendrakás.

Az óvodapedagógus feladata az, hogy a munkavégzéshez szükséges eszközöket biztosítsa és megismertesse a gyerekekkel azokat a nemzetiség nyelvén. Teremtse meg és tartsa fenn a gyermekek motivációját német nyelvi környezetben. Ha van lehetősége, ismertesse meg a gyermekeket a régi sváb munkajellegű tevékenységekkel.

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodás gyermek ismeretszerzése utánzásra, tapasztalásra épül. A cselekvéses tanulás az egész napot áthatja, tevékenykedve ismerkednek a német nyelvi

tartalmakkal, az előzetes tudásukra építve. Óvodánkban a különböző spontán és szervezett játékos szituációk és tevékenységi formák mellett, a mindennapos tevékenységek során szereznek a gyermekek mély tudást a német nemzetiség nyelvén. Az óvodapedagógus feladata az, hogy tevékenységeit német nyelven tervezze, de kihasználja a spontán tevékenységek adta nyelvi fejlesztési lehetőségeket is, így bővítve szinte észrevétlenül a gyermek nyelvi tudását, nemzetiségi ismereteit, fejlessze nemzetiségi identitását. Minden tevékenységhez válassza ki és biztosítsa a megfelelő eszközöket, módszereket.

Ünnepek és hagyományok:

A német nyelvű nevelésünk szorosan összekapcsolódik a nemzetiségi hagyományaink ápolásával, a sváb népszokások megismerésével. Óvodai életünk az ünnepek köré szerveződik. Ilyenek a Szüreti felvonulás és bál, a Márton nap, az Advent, a Farsang, de szinte minden ünnepünkhöz kapcsolunk valamilyen német nyelvi tartalmat. Törekszünk arra, hogy ezen ünnepek alkalmával minél több sváb jelkép, vagy történet jelenjen meg. Ilyen például a Márton napi lámpás felvonulás, vagy süteménytörés, illetve sváb tárgyi kiállítás. A sváb hagyományok felelevenítésében és őrzésében nagy szerepet tulajdonítunk a családoknak is, szinte minden ünnepünkbe bevonjuk őket, akár szervezésbe, akár csak részvételben. Részt vesznek a kiállítási tárgyak gyűjtésében, segítenek a Márton napi lámpás barkácsolásában is gyermekeiknek, hogy majd együtt vehessenek részt a felvonuláson. Az évek során a mindenkori sváb hagyományok mellett, saját, csak az óvodánkra jellemző hagyományokat is teremtettünk, ilyen például az egészségügyi német torna napja.

Tevékenységeink a német nemzetiségi örökségünkre épülnek, ezt szem előtt tartjuk a mesék, versek, dalok, dalos játékok, körjátékok, gyermektáncok kiválasztásánál. Tehetségfejlesztő műhelyünk is van, amely nemzetiségi táncokkal foglalkozik. Nagyon jó kapcsolatot ápolunk a Balinkai Német Nemzetiségi Önkormányzattal.

Az óvodapedagógusok feladata megismerni és megismertetni a gyermekekkel a helyi német nemzetiségi hagyományokat, szokásokat. Szervezzen olyan alkalmakat melyek lehetőséget teremtenek mind a gyermekek, mind a családok számára a hagyomány ápolására. Fektessen hangsúlyt az elfogadásra, a gyermekek természetes

kíváncsiságára alapozva ismertesse meg a magyar identitású gyermekeket a német nemzetiségi kultúrával, és segítse a német nemzetiségi származású gyermekeket az értékeik megőrzésében. Az ünnepek megszervezése mellett, a mindennapos nevelő és fejlesztő tevékenységek során jelenjenek meg a hagyományápolás, szokásgyakorlás összetevői.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a német nyelv és kultúra iránt.
- Alakuljon ki stabilan passzív szókincse, értse meg a mindennapos szituációkhoz kapcsolódó kifejezéseket
- Aktív szókincsüket bátran és szívesen alkalmazzák a különböző tevékenységi formákban
- Tudja szétválasztani a két nyelvet
- Ismerje a helyi nemzetiségi hagyományokat tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg azokat tisztelni, megbecsülni.
- Merjen spontán játékhelyzetekben énekelni, mondókázni
- Ismerjen egyszerűbb tánclépéseket.

8.3 Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése

8.3.1 Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A katolikus szellemű bánásmód:

A katolikus óvodai nevelés gyermekközpontú és a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, semmilyen előítéletnek nem ad helyet. A hátrányok csökkentését szolgálja. Krisztus példáját követve önzetlenül, segítőkészséggel és figyelmességgel, felebaráti szeretettel vagyunk azon gyermekek felé, akiknek erre a leginkább szüksége van.

A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése a többi gyermekkel együtt integráltan, azonos óvodai csoportban történik. A gyermekek fejlesztése szakvéleményükben foglalt fejlesztési területek figyelembevételével zajlik. Az egyéni fejlesztési terveket a gyógypedagógus készíti el a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás egyéni vagy mikrocsoportos óvodai foglalkozás keretében a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleménye alapján és ellenőrzése mellett valósul meg.

A fejlesztés feltételrendszere:

Személyi feltételek biztosítása

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését – a törvényi elvárásoknak megfelelően – speciális szakember, gyógypedagógus végzi.

A gyermekekben rejlő lehetőségek optimális kibontakoztatása érdekében nevelőtestületünk, és a gyermekek fejlesztésével foglalkozó szakemberek legjobb tudásuk szerint kínálják fel a gyermekek számára szükséges és a fejlettségi állapotuknak megfelelő tartalmakat, ismereteket, tevékenységeket.

A fejlesztés stratégiája:

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a kisgyermeknél fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Tárgyi feltételek biztosítása

Intézményünk külső és belső tárgyi adottságai megfelelnek a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez.

Rendelkezünk speciális fejlesztő eszközökkel (nagylabda, egyensúlyozó tölcser, korongok, babzsákhinta, képességfejlesztéshez fejlesztő játékok (Logiko, Lük, fajtáékok, kirakók, stb.) szakkönyvek, stb.

A foglalkoztató szobában nagyméretű tükör segíti a gyermekeket énképük megfelelő alakulásában. A speciális eszközök a különböző fogyatékoságoknak megfelelően egyedi esetekben kerülnek beszerzésre.

A speciális fejlesztés az alábbiakra épít:

A sajátos nevelési igényű gyermekek mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Az ép gyermekek részéről a gyermeki előítélet mentességére építünk. Ezzel a természetes elfogadó attitűd kialakulásának alapjait célozzuk meg. A társas kapcsolatok során a gyermekekben kialakul a különbözőség természetessége, valamint a másik pozitív tulajdonságainak értékelése.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A fejlesztő tevékenységek színterei:

- Csoportszobai integráció: sérülés-specifikus feladat tervezése tematika szerint
- Csoporton kívüli fejlesztés: a gyógypedagógus tervezett tevékenysége
- Csoporton belüli hospitálás: célja a gyermek sokoldalú megismerése
- Gyógypedagógus irányításával, közreműködésével végzett tevékenység.
- Együttműködés a szülőkkel
- A szakemberek részvétele a különleges bánásmódot igénylő gyermekek óvodai nevelésében

Az óvodapedagógus feladatai:

- A probléma észlelése
- Szülők tájékoztatása / bevonása
- Megfelelő szakember megkeresése / szakvizsgálat kezdeményezése
- Együttműködés a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba
- A gyermek egyéni fejlesztési terv szerinti differenciált foglalkoztatása
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;

Fontos, hogy a gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő óvodapedagógus magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkezzen.

Óvodánk tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógussal és logopédussal rendelkezik. Szükség esetén más végzettségű szakemberekkel is együttműködünk. (szomatopedagógus, pszichológus, más szakos gyógypedagógus).

Az együttműködés során a külső szakember:

segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását, javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására, segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről, együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait, segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában, kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával, részt vesz a befogadó közösség felkészítésében, részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során a törvényi előírásoknak megfelelően történik, az irányelveket figyelembe véve. Minden kisgyermek egyéni igényeihez alkalmazkodunk a fogyatékosságának megfelelően, megszervezzük a nevelés feltételeit szükség szerint.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat:

A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

8.3.2 Tehetséges gyermekek

„Ha fölgyújtjuk a gyermekben a veleszületett szikrát, azzal mindig olyan magaslatok felé nyitunk utat, amilyenekről álmodni sem mertünk volna.” Kristine Barnett

Óvodánk kiválóan akkreditált tehetségpont.

A katolikus szellemiség és a tehetséggondozás kapcsolata

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezte el minden emberben. Az óvodánkba járó gyermekekben rejlő lehetőségeket, Istentől kapott értékeket a nevelés útján kell felszínre hoznunk, kibontakoztatnunk. Tehetséggondozó programunk kiemelt célja, hogy megkeressük minden gyermekben a teremtés ajándékát, hogy a Mennyei Atya gyermekkel való szándékát megvalósíthassuk, egyéni tehetségét kibontakoztassuk.

A tehetség valami iránt megmutakozó hajlam, képesség.

A tehetség legfontosabb összetevői:

- a képességek: intellektuális, művészeti, pszichomotoros, szociális
- a kreativitás, alkotóképesség: feladat és lényegfelismerés problémamegoldó képesség: fantázia, kitartás, eltökéltség céltudatosság
- a feladat iránti elkötelezettség: kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy (belső) motivációs tényezők (külső pl. jutalmazás)

Ezeket a jeleket már az óvodáskorú gyermekekben is felismerhetjük. Őket tudatosan szervezett, sokrétű tevékenységgel, inger gazdag, de egyben feszültségmentes környezet biztosításával tudjuk úgy nevelni, hogy tehetségük, már korai gyermekkorban kibontakozzék.

Céljaink:

- a tehetségígéretes gyermekek erős oldalának fejlesztése, a tehetséggel összefüggő gyenge oldalainak kiegyenlítése.
- a kritikus gondolkodás, és a kreativitás megerősítése, az élményekre, tapasztalatokra, ismeretekre, építő élmények gazdagítása.

Óvodánkban a nagycsoportos gyermekek számától függően 3 vagy 4 tehetséggondozó műhelyt szervezünk. Minden nagycsoportos kisgyermekben megkeressük a legjobb képességeket, adottságokat, hogy ne csak a hátrányaikra fókuszáljunk, hanem az értékeik alapján vonjuk be őket a tehetséggondozásba. A műhelyeket műhelyvezető óvodapedagógusok működtetik. A műhelyek az óvoda intézményi rendszerében a délutáni pihenés alatt működnek, 30 percesek, melyeket egy nevelési évben az intézmény rendszerszerűen működtet. Működési rendjük és munkatervük van. A gyermekek a műhelyekbe 5-6-7 éves korban kerülnek be. Előző óvodai éveikben egyéni, csoportban integrált tehetséggondozást folytatunk.

A tehetséggondozó csoportok vezetői, a megfigyelések alapján (a gyermek átlag feletti adottsága, kreativitása és motivációs adottsága szerint) végzik el a beválogatást.

Tehetséggondozó műhelyeink évente változnak, ezt a munkatervben rögzítjük. A gyermekek adottságai és az óvodapedagógusok egyéni képességei, érdeklődése alapján választjuk ki, mely tehetséggondozó műhelyt működtetjük az adott évben.

MESÉS TÖRPÉK MŰHELY: Alapfeladata a nyelvi, kommunikációs fejlesztés. Meseműhely, amely a dráma és a bábjáték eszközeivel is működik. Hangsúlyt fektet a helyes és szép magyar beszédre, illetve anyanyelvi játékok segítik a céljai megvalósításához.

ZWERGE-KINDCHEN TANZGRUPPE: Német nemzetiségi táncműhely. Alapfeladata a testi-kinesztetikus terület fejlesztése a népi mozgásos gyermekjátékokon, és a gyermektáncokon keresztül, illetve az éneklési készség, és a hallásfejlesztés. Kiemelt feladata még a hagyományőrzés, és a német nyelv gyakorlása.

BARKÁCS-TÖRPÉK MŰHELY: Alapfeladata a térbeli-vizuális tehetségterület gazdagítása a kézművesség sokféle ágának gyakorlásán keresztül. Olyan műhely, amelyben megjelenik minden manuális tevékenység, amely tovább segíti a gyermekek alkotó tevékenységét, képzeletét.

CSERKÉSZ TÖRPÉK: Környezetünk felfedezésének műhelye. Alapfeladata, a környezetünk tevékeny megismerése a növény és állatvilágon keresztül. A környezetünkhöz való ragaszkodás, és a teremtett világ védeleme alap gondolata a műhely működésének.

LOGI-TÖRPÉK: A jó logikai képességű, a matematikai területen tehetséges gyermekek kibontakoztatása érdekében alapítottuk ezt a műhelyt. Az emlékezet fejlesztése, a logikai játékok nagy hangsúlyt kapnak benne. A sakk, a robotika is a profilját színesíti a műhelynek.

Év elején Meghívót kapnak a kiválasztott gyermekek, év végén pedig Tehetségfesztivált rendezünk, ahol mindenki megmutathatja tehetségét.

Feladataink:

- az 5-6 éves óvodás gyermekek kapjanak hatékony segítséget tehetségük felismeréséhez és kibontakoztatásához,
- a szülők minél teljesebb és minél személyesebb információhoz jussanak a különböző tehetséggondozó lehetőségekről;
- Minél tágabb kapcsolatrendszer kialakítása a környékbeli tehetséggondozó kezdeményezésekkel.

Óvodapedagógusaink feladatai a tehetséggondozás terén

- Óvodába lépéstől összevont, differenciált tehetséggondozás a csoporton belüli tevékenységekbe építve.
- A csoportjába járó 5-6 éves gyermekek képességeinek megismerése alapján tehetségműhelybe ajánlása.
- Tehetségműhely vezetése, működtetése gazdagító programok tervezése
- Sokrétű, változatos, érdekes, cselekvésbe ágyazott, személyre szabott tevékenységek alapján fejleszteni a műhelyébe járó gyermekek képességeit.
- Meg kell figyelnie és a műhelynaplóban évente két alkalommal rögzítenie kell a
- gyermekek fejlődésének jellemzőit.
- A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére
- A gyermekek az iskolába, az irányultságuknak megfelelő, már kellően megalapozott képességekkel, készségekkel kerüljenek.
- Felnőttkorban képesek legyenek képességüknek és tehetségüknek megfelelően beilleszkedni a társadalomba.

9 PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE, SZAKMAI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS, MUNKAKÖZÖSSÉGEK

Óvodánk mindennapjainak megszervezéséhez, pedagógiai munkánk összehangolása érdekében a pedagógusok szoros együttműködése szükséges. Munkaközösségeket alkotunk, nevelőtestületi szinten igyekszünk a kommunikációt, együttműködést megszervezni. Egyes feladatok megoldására alkalmi csoportok jönnek létre. A Munkatervben meghatározott programok megszervezésére az óvodavezető felelősöket jelöl ki. A felelősök elosztják egymás között a szervezési feladatokat.

A nevelőtestületi értekezleteken minden óvodapedagógusnak lehetősége van szakmai álláspontját kifejteni, vitát indítani, véleményét elmondani. A megoldások keresésében mindenki aktívan részt vállal. Elfogadjuk a közös döntésen alapuló eredményeket, melyeket egyöntetűen képviselünk a külső partnereink felé.

Szakmai fejlődésünk érdekében beépítjük munkánkba az önreflexió módszerét. Az önfejlesztés érdekében nyitottak vagyunk a szülők, a gyermekek, az intézményvezető, a kollégák és a szaktanácsadó visszajelzéseire.

Az óvodapedagógusok feladatai az elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás terén:

- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.
- Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.

- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

9.1 Szakmai munkaközösségek

A szakmai munkaközösségek létrehozása a nevelőtestület jogosultsága. A munkaközösségvezetőket az óvodavezető bízza meg a feladattal. A munkatervben meghatározott munkaközösségeket hozzuk létre. A Nemzeti Köznevelési törvény 71. § (1) szerint a nevelési-oktatási intézményben legalább öt pedagógus hozhat létre szakmai munkaközösséget. Egy nevelési-oktatási intézményben legfeljebb tíz szakmai munkaközösség hozható létre.

A szakmai munkaközösség részt vesz a nevelési-oktatási intézmény szakmai munkájának irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében, összegző véleménye figyelembe vehető a pedagógusok minősítési eljárásában.

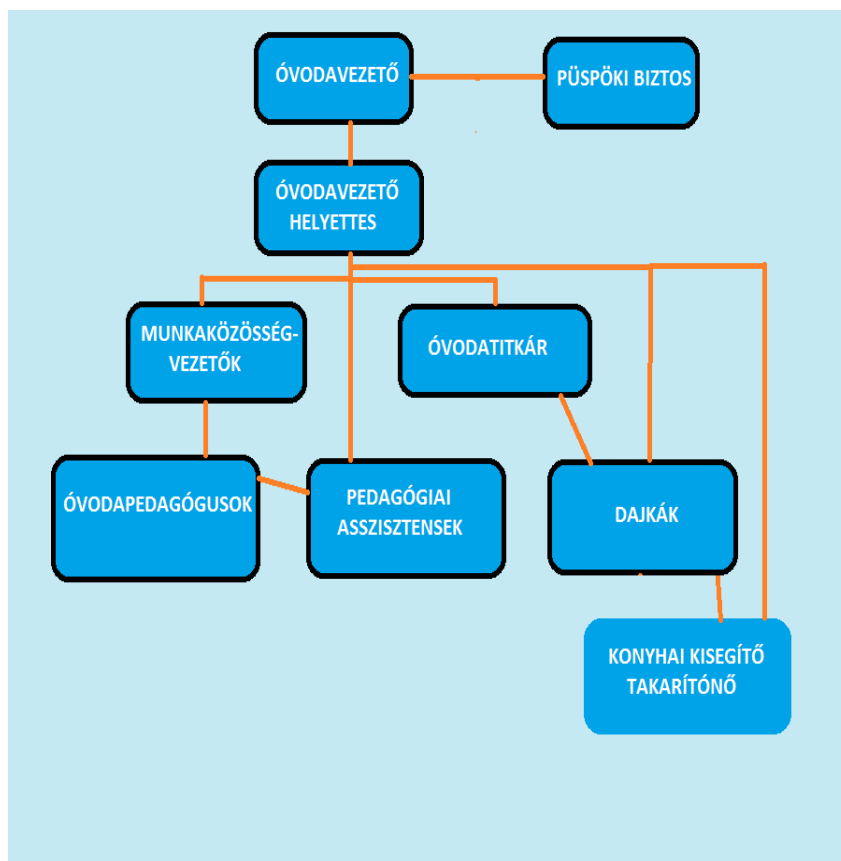
10 ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

10.1 Óvodánk irányítási és szervezeti felépítése

Az óvoda vezetése tervszerű tevékenység, melynek feladatait előre ismerni kell. E sokrétű tevékenység egyik fő területe az ellenőrzés, értékelés, melynek témáit, feladatait a munkaterv tartalmazza.

Az óvodavezető kiemelt feladatai

- Az óvoda működési feladatainak biztosítása
- Nevelőmunka szervezése, ellenőrzése
- Tanügy igazgatási feladatok ellátása
- Munkáltatói feladatok
- Az óvoda gazdálkodásával, menedzselésével kapcsolatos feladatok
- Az óvoda dolgozói közösségének szakmai fejlesztése,

10.2 Az óvodapedagógusok, óvodai csoportok ellenőrzése, értékelése

A nevelőmunka ellenőrzésének és értékelésének követelményeit a következő dokumentumok határozzák meg:

- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Helyi Pedagógiai Program
- Munkaterv

Ezen szakmai dokumentumok tartalmazzák azokat a szempontokat, alapelveket, szokásokat és szabályrendszereket, amelyek támpontot adnak az értékeléshez. Az ellenőrzés alapja mindig egyértelműen megfogalmazott elvárás. Az ellenőrzésről feljegyzés készül, amiben az ellenőrzés tapasztalatait rögzítjük. Az értékelést az ellenőrzött személlyel egyénileg végezzük. Az értékelés a pedagógus kompetenciák mentén történik.

Óvodavezető ellenőrző tevékenysége az óvodapedagógusok munkáját illetően:

Ellenőrzött terület	módszer	időpont
Az év eleji előkészületek ellenőrzése, dekorációk, eszközök megléte,	csoporthátogatás	szeptember 1.
dokumentáció ellenőrzése: Csoportnapló Felvételi, mulasztási napló Éves ütemterv Egyéni fejlesztési tervek	dokumentumelemzés	október 31. május 31.
Szakmai, pedagógiai munka	foglalkozáslátogatás	évi egy alkalommal

A pedagógusok ellenőrzése kiegészül az önértékelés feladataival. A nevelő munkát közvetlenül segítők tevékenységének ellenőrzése évente egy alkalommal történik tevékenység-látogatás során.

*„Minél jobban ismerjük a gyermeket,
annál jobban értjük, annál inkább szeretjük,
s így annál hatékonyabban tudjuk majd nevenni.”*
Nagy László

10.3 A gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

A gyermeki portfólió végigköveti egy-egy gyermek teljes óvodai életét. Ebben rögzítjük a fejlődését, minden gyermekkel kapcsolatos információ, engedély és adat ebben kerül tárolásra és kezelésre. A gyermekkel kapcsolatos javaslatok, megbeszélések alapján itt történik az intézkedések, beavatkozások adminisztrálása és szükség esetén a fejlesztési tervek is ennek a részét képezik.

A gyermeki portfólió része a fejlődést nyomonkövető dokumentum is. A gyermekek fejlődésének nyomon követése az óvodánk pedagógusai által kidolgozott tesztlapokon történik.

Az óvodába lépéskor egy szűrő teszt gondoskodik a gyermekek fejlődésbeli elmaradásainak kiszűréséről. Ezt november hónapban végezzük, amikor a gyermekek befogadása megtörtént és megismertük a gyermekek egyéni sajátosságait. Ennek visszaellenőrzése az első óvodai év végén történik.

A második óvodai évtől kezdődően a gyermekek fejlődését a nyomon követő dokumentumon regisztrálják az óvodapedagógusok. A számszerűsített értékekből meghatározható a csoport fejlettségi mutatója, és az egyéni fejlődési elmaradások, problémák is kiszűrhetőek.

10.4 Helyi Óvodai Nevelési Programunk ellenőrzése, értékelés

A programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület közösen ellenőrzi, 4 évente újra értékeli. Összevetve a megvalósulás szintjével elemezzük és értékeljük azokat.

Átfogó, globális elemzésünk szempontjai:

- Programunk szolgálja-e gyermekképünk, óvodaképünk megvalósulását?
- Nevelési feladataink megvalósultak-e az óvodáskor végére?
- Egészséges életmód területén az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok területén, értelmi nevelés és anyanyelvi nevelés területén, összehangoltak-e a nevelés egyes területei?
- Biztosított-e az eszközrendszer?
- A kiemelten kezelt nevelési területen végzett munka, egészséges életmód elérte-e a várt fejlődést?
- Speciális szolgáltatásainkkal milyen eredményeket értünk el?
- A program megfelelő mértékben befolyásolja-e nevelőtestületünk munkakedvét és pedagógiai munkáját?
- Milyen kapcsolatot biztosít a program az óvoda tágabb környezetével (pl. család, iskola stb.) Mi a szülők véleménye a programról?

Fontosnak tartjuk ezt a munkát, hiszen ennek alapján megtarthatjuk óvodánk alapfunkcióját és sajátos arculatát.

11 AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a térbeli észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a térbeli tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb

lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az iskolába lépésről a döntés a szülővel, óvodapedagógussal, egyes esetekben a Pedagógiai Szakszolgálattal közösen történik.

Amennyiben a szülő nem szeretné, ha gyermeke iskolát kezdene, annak ellenére, hogy betöltötte a 6 éves kort, kezdeményezheti a Kormányhivatal felé beadott kérelmével. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

11.1 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az óvodából az iskolába történő zökkenőmentes átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását. Az óvoda iskola-előkészítő munkája akkor tekinthető sikeresnek, ha a gyerekek örömmel, bizakodva várják az iskolát.

Az óvodapedagógus ismertesse meg pozitív élmények útján az iskolát a gyerekekkel. (pl. nagycsoportosok iskolalátogatása)

Az óvodavezető ismerje meg az iskola pedagógiai program azon részét, amely az első osztályt érinti. A óvodavezető kapcsolatot tart fenn az iskolákkal.

Egyházi fenntartású intézményként nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a szülők megismerjék az egyházi fenntartású iskolákat a környéken, kiemelten a móri Szent Erzsébet Római Katolikus Általános Iskolát.

Az óvodavezető lehetőséget ad a tanítóknak, hogy megismerjék az óvodai életet. Minden évben ellátogatnak a leendő elsős tanító nénik, hogy megismerkedjenek a nagycsoportos óvodásokkal. Tájékoztatást ad a gyerekek fejlődéséről az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól, az esetleges alkalmazkodási nehézségekről. A gyerekek ismerkedjenek meg a leendő tanítóikkal. Az óvodavezető kísérelje figyelemmel a gyerekek iskolai beilleszkedését.

Az óvodavezető, ha szükséges működjön együtt a családdal és a pedagógiai szakszolgálattal az iskolába lépés harmonikus megvalósítása érdekében. Az óvodavezető részt vesz az iskolai tanévnyitó ünnepségen és év közben is részt vesz a nyílt napokon.

12 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

OM –azonosító:	Skrabákné Ruff Katalin óvodavezető
Legitimációs eljárás	
A nevelőtestület/2022. határozat számon elfogadta: 3. Nevelőtestület Bodajk, 2022.	Véleménynyilvánítók: 1. Szülői Munkaközösség Bodajk, 2022.
/ 2022. határozatszámom az óvodavezető jóváhagyta: 3. Óvodavezető aláírása Bodajk, 2022.	2. Német Nemzetiségi Önkormányzat névében
P. H.	

12.1 ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

1. A Boldog Gizella Óvoda Pedagógiai programjának érvényességi ideje:

határozatlan ideig érvényes

2. Programunk módosításának indokai lehetnek:

- A törvényi rendelkezés megváltozik,
- A fenntartó, szülők igényeiben történik változás,
- A nevelőtestület módosítási szándéka

FELHASZNÁLT IRODALOMJEGYZÉK

2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (363/2012. Korm. Rendelet)

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2017. évi XCV. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló

1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Zilahyné: Óvodai nevelés játékkal, mesével

Mérei F. – Binét Ágnes: Gyermeklélektan

Bakonyi Anna: Irányzatok, alternatívák az óvodai nevelés területén

Kondacs Mihályné-Podmanicky Mária: Vizuális nevelés az óvodában

Dr. Daróczy Erzsébet-Dr. Kovács György-Dr. Krajovszkiy József: Óvodapedagógia

Dr.Tótszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában

Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában

Gyarmathy Éva: A tehetség - Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása

Popper Péter - Ranschburg Jenő - Vekerdy Tamás - Herskovits Mária: Jövönk titka: a gyerek...

SEGÉDANYAG A KATOLIKUS ÓVODÁK PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁHOZ

Farkasné Egyed Zsuzsanna, Grolyóné Szabó Éva, Szerepi Imréné:

2013. Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet

Kézikönyv óvodapedagógusok részére a biztonságos közlekedésre nevelés támogatásához KTI – ORFK

Induló módszertani csomag 2021.

12 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

OM –azonosító:	Skrabákné Ruff Katalin óvodavezető
Legitimációs eljárás	
A nevelőtestület/2022. határozat számon elfogadta: <i>Skrabákné Ruff Katalin</i> 3. Nevelőtestület Bodajk, 2022. 05.05.	Véleménynyilvánítók: 1. <i>Skrabákné Ruff Katalin</i> Szülői Munkaközösség Bodajk, 2022. 05.03.
..... / 2022. határozatszámom az óvodavezető jóváhagyta: <i>Skrabákné Ruff Katalin</i> 3. Óvodavezető aláírása Bodajk, 2022. 05.05.	<i>Skrabákné Ruff Katalin</i> 2. Német Nemzetiségi Önkormányzat névében Bodajk, 2022.05.03.
P. H.	